



BARIS

YIL: 1 SAYI: 7

POLİTİKA FİKRİ

İÇİNDEKİLER

HEM SUÇLU HEM GÜÇLÜ

★

BİZDE DEVLETÇİLİK NASIL BAŞLADI, NASIL BİTTİ?..

★

SANATTA ŞEKİL ve MUHTEVA MESELESİ

★

BARİŞ DAVAMIZ

★

DÜNYA MİLLETLERİNİN BARİŞİN KURULMASI YOLUNDAKİ FAALİYETLERİ

★

AMERİKAN EMPERYALİZMİ BİR HAYAL MİDİR?..

★

AMERİKAN HALKI BARİŞ İSTİYOR

★

NÂZİM HİKMET'in EN SEVDİĞİ ŞİİRİ

★

ZENCİLER ve STOKHOLM ÇAĞRISI



KORE HARBI NASIL VE NEDEN BAŞLADI

Amerika Uzakdoğudaki milli kurtuluş hareketlerine fiilen askeri müdahale ile karşı koymaya ve Kore ile Formozayı Asya kıtasına karşı bir üs ve köprübaşı olarak kullanmak üzere stratejik sistemine simaya karar vermiştir.

Batılı kaynaklara göre harp, 25 Haziran günü Kuzey Kore kuvvetlerinin müteaddit noktalardan hududu aşmasıyla başlamıştır. Kuzey Kore başbakanı ise yayınladığı bir demecde, Güneylilerin taarruza başladıklarını, esasen uzun zamandan beri bu harbe hazırlandığını, bütün Kore'nin tek bir idare altında birleşmesi ve serbest seçimlerin yapılması için Güney Kore hükümetine müteaddit tekliflerde bulunulduğunu, 19 Haziran'da yapılan son tek lifte Güney Kore'nin taarruzla mukabele ettiğini söylemiştir. Kuzey Kore hükümeti mütearrız olarak taarruz ettiğini ve şehirlerle köylerin bombalanmasını B. Milletler de protesto etmiştir.

Hudutta ilk silâh patlamadan önce, Güney Kore'nin vaziyetine baksarsak, Amerikalıların neden fiilen askeri müdahaleye karar verdikleri anlaşılabilir. Syngman Rhee'nin başkanlık ettiği Güney Kore hükümeti eski Çankaysek hükümetine pek benzer durumda idi. Daha bu yılın başında Nev-York Times muhabirinin Seoul'dan gazetesine gönderdiği röportaj, bunu açıkça belirtiyordu. Hattâ bir ara Birleşik Amerika Temsilciler Meclisi Güney Kore'ye 60 milyon dolarlık bir yardımı reddetmek temayülünü bile gösterdi. Halk hükümeti tutmuyor, memleketin fiite ikisinde çete faaliyeti görülmüyordu.

Bu vaziyette, kendi ayakları üzerinde duramayan Güney Kore hükümetini ayakta tutabilmek ve bîşhasa endüstri muntikası olan Kuzey Kore Halk Cumhuriyetini ortadan kaldırıp Kore yarım adasını Amerikan kontrolüne ve stratejik olabilmek için «yardım» şeklinden daha müessir, daha zecri bir müdahale gerekiyordu.

Bu vaziyetin ışığında, geçen ayın son yarısında, Amerikan savunma bakanı ile genel kurmay heyetleri başkanının Japonyaya yaptıkları seyahatin ve dışişleri bakanlığı müstesarı Dulles'in Güney Kore başkenti ne yaptığı ziyaretin mânası vâzihlaşıyor. Mc Arthur'un ise Kore ve Formoza'yı Amerikan stratejik sistemine almaya ötedenberi taraftar olduğu bilinmektedir.

FORMOZA VE DİĞER DOĞU MEMLEKETLERİ :

Meselenin, «taarruza uğramış» bir memlekete yardım meselesi olmadığını başka hâdiseler de göstermektedir. Kore'ye müdahale kararının hemen ardından Birleşik Amerika Uzakdoğudaki deniz birliklerine Formoza'yı müdafaa etmek emrini verdi. Bu, Kore harbiyle hiç alakası olmayan Çin iç harbine doğru dan doğruya bir müdahale mahiyetindedir. Çin Halk Cumhuriyeti dış işleri bakanı Çu-En Lay, bu emri Birleşmiş Milletlerde protesto etmiş ve Formoza'nın Amerikan müdahalesine rağmen kurtarılacağını bildirmiştir.

Son Fransız dışişleri bakanı Suman'ın Hindicini hakkındaki sözleri de batılıların giriştiği hareketin «taarruza uğramış Güney Kore'ye bir yardım» değil, bütün milli kurtuluş hareketlerine karşı bir tedbir olduğunu gösteriyor. Suman'a göre, Fransız kuvvetleri Hindicinde uzun zamandan beri silâhli mücadelelerde bulunmakla Fransa, Güvenlik Konseyinin Kore için istediği yardıma bilfiil iştirak etmiş olmaktadır.

İngilterenin vaziyeti de aynı noktayı kuvvetlendiriyor. Gelen haberlere göre İngilterenin Japon sularındaki donanmasını Amerikalıların emrine vermekte bu kadar acele ettiği, Hongong için duyduğu endişedendir. Yani mesele Güney Kore'ye «yardım» değil, İngiliz İmparatorluğunun Uzakdoğudaki menfaatlerini korumaktır.

BİRLEŞMİŞ MİLLETLERİN DURUMU

Güvenlik Konseyi beş büyüklerden biri olmadan ve bir diğerinin mevcudiyeti had bir ihtilâf halinde iken karar almakla, beş büyük devleti ve doğu ile batılı devletleri birleştiren bir organ olmaktan çıkmış, yani kuruluşundaki esas mahiyetini kaybetmiştir. Bu durum devam ederse Birleşmiş Milletler de bundan evvelki Cemiyeti Akvam'ın âkibetine uğramış v eortadan kalkmış olacaktır. Bu âkibeti önlemenin zamanı henüz geçmemiştir ve Nehru'nun geçen haftaki beyanati bunun bir belirtisidir. Nehru, yeni Çin hükümetinin Birleşmiş Milletlere kabulünün ve Sovyet Rusyanın bu teşkilâtın müzakerelerine tekrar katılmasının Kore harbini bitirmek ve bütün dünya meselelerini halletmek için ilk şartlar teşkil ettiğini söylemiştir. Birleşmiş Milletlerde ekseriyeti teşkil eden küçük devletler A-

merikan yardımı mülâhazalarını bir tarafa bırakıp, bir üçüncü cihan harbi tehlikesinin çok ciddi olarak belirdiğini ve bunun önlenmesi lüzumunu idrak ve Nehru'nun görüşüne iştirak ederlerse, Birleşmiş Milletler yine bütün milletleri bir araya toplayan, gerçekten birleşmiş bir teşekkül haline gelebilir ve Korede parlayan bir üçüncü dünya harbine ve insanlığın mahvına müncer olmadan mevzii kalabilir,

MEMLEKETTE: HAYATI UCUZLATMAK VAADİ BU MU YDU ?

Makarna ve bulgur da dahil olmak üzere undan ve unlu maddelerden alınan muamele vergisi (satış fiyatının yüzde 12' sine muadil) kaldırıldı. Bu suretle ekmeklerin 5 kuruş ucuzlaması mümkün olacaktı. Şekerin perakende fiyatındaki indirim de yüzde 12 ile 18 arasındadır. Fakat kesmesi 175'den, tozu 141 den satılan şekerin fiyatı hâlâ köylünün iscinin ve fakir halkın satın alma kudreti bakımından çok yüksektir. Bu indirim, verilen bir sözü yerine getirmiş olmak için yapılan, bir iestten ileri geçmiyor.

HAYATI PAHALILANDIRAN SARTLAR DEVAM EDİYOR

Unlu maddelerden muamele vergisinin kaldırılması bütçede 45 - 50 milyon bir açık verecektir. Şeker fiyatının indirilmesi de keza bir o kadar... Mecliste bu açıkların nasıl kapatılacağı sorulduğu zaman, ilgili bakan bütçede tasarruf yapılmak suretiyle diyor, fakat suali soranın ısrarına rağmen bu tasarrufun nasıl gerçekleştirileceği hususunda sarıh bir şey söyleyemiyor. Menderes hükümeti bir ayda 40 milyon tasarruf etmekle övünüyor, fakat bunun nasıl yapıldığına dair tafsilât ve rakamlar öğrenemiyoruz.

Diğer taraftan gazeteler altın stokumuzun 10 milyon daha harice satıldığını, bunun karşılığı 31-32 milyon lira ile muhtelif ihtiyaçların karşılanacağını (bu ihtiyaçlar nelerdir acaba?) vazıyorlar. « Geçen haftaya nazaran 15 milyon yeni para da çıkarılmış. Tasarruf babında ne edebiyat vanlırsa vanılsın, anlaşılıyor ki gerçekte yapılan, altın satmak, para çıkarmak gibi eskiden ehri tathik edileceken müflis vollar dır. Bunların hayati ucuzlatmak değil, pahalılandırmak yolu olduğunu artık bilmiyen de kalmamıştır.

«TÜRK İŞÇİSİ HAKKINI ARA»

Mevcut kanuni mevzuat ve sendika teşkilâtı işçilerimizin ihtiyaç ve taleplerini ifade ve elde etmelerine pek de müsait olmamasına rağmen, memleketin muhtelif yerlerinde işçi haklarını müdafaa yolunda hareketler görülmektedir. Memleket iktisadiyatının kötüleşmesi, halk tabakalarının ve işçi sınıfının geçimini daha güçleştirmiş ve işsizliği arttırmıştır.

Mensucat sanayiindeki buhrana ve işsizliğe daha önce de işaret etmiştik. Bu defa İzmir Pamuklu Mensucat Fabrikası 1200 işçiye yol vermiş ve Bölge çalışma müdürlüğü bu vaziyeti bir lokavt olarak vassıflandırılmıştır. Fabrika üç postadan birini kaldırmış ve ikinci postayı birincinin bittiği zamandan başlatacağına, akşam 7.45'den gecenin 3.45'ine kadar sürmek üzere koymuştur. İşçiler istirahat haklarını ileri sürerek çalışmanın 23'de bitecek surette tanzimini istemislerdir. 3 Temmuz günü birinci postada çalışan 811 işçi öğle yemeği v ememisler ve mesai zamanını 15.45 yerine 14.45'de tamamlayarak fabrikadan ayrılmışlardır. İdarece bu bir grev hareketi savılmış emnivet ve çalışma müdürlüklerine haber verilmiştir. Fabrika duvarlarında « TÜRK İŞÇİSİ HAKKINI ARA » ibaresi yazılı afişler asılmıştır. Mensucat sendikası işçileri « İşte biz grev hakkını kanuni haklarımızı ve iştirak haklarımızı kullanmak için istemekteyiz. Demislerdir »

Ankara'daki ekmek, simit ve unlu maddeler sendikası ile motörlü taşıt vasıtaları ve lokanta, otel ve eğlence yerleri işçileri sendikaları fevkalâde bir toplantı yapmışlar ve çalışma başkanlığına sunulmak üzere 11. maddelik müşterek bir dilekçe hazırlamışlardır. Bu maddeler arasında işçilerin sekiz saat çalışması, işçi sigortaları esaslarında değişiklik yapılması, iş elbiselerinin işverenler tarafından temini, garsonların yüzde onları ve işçilerin sınıflandırılmaları meseleleri vardır.

SENDİKALAR SİMDİ DE DEMOKRAT PARTİNİN ELİNE Mİ GEÇECEK ?

İstanbul tekstil işçileri sendikası ile Tekel İşçileri sendikasının son günlerde yaptıkları toplantılarda sendikaların birleşmesi mevzuu ortaya atılmıştır. İşçi hareketine birlik ve beraberlik aslında şüphesiz iyi bir şeydir. Ama bugünkü sendikalarda görülen birlik hareketlerinin, sendikaları C.H.P. nin elinden (Devamı 12 inci sayfada)

Hem suçlu Hem güçlü

Harp kundakçılarının, dünyayı bir ucundan tutuşturmanın verdiği vah sice bir hazla, gazetelerde, radyolar-da ve bütün pronaganda vasıtalarında bize sırtır gibi olduklarını görmemek, duymamak mümkün değil. Soğuk harbin bir türlü tatmin edemediği silâh fabrikatörlerini, şehirleri ve köyleri yakılıp yıkılan masum insanların sıcak kanları bakalmı doyurabilecek mi?. Şimdiye kadar, barışı korumak için silâhlandıklarını, başkalarını da bu maksatla silâhlandırdıklarını söyleyenlerin şimdi de barışı korumak için harp ettiklerini ileri sürmelerine şaşmamalı. Harp hazırlığı için sebep her zaman uydurulur ve saldırgan daima bir bahane bulur. Hele sömürge soygunculuğu peşinde koşanlar, hür milletleri silâh kuvvetiyle köleleştirmek için «haklı» bahaneler bulmakta hiç bir zaman güçlük çekmediler. Musolini bile Habesistana, ölüm gaziyle beraber «medeniyet» götürmemişmiydi? Dün Endonezya halkının hürriyet aşkını kanla boğmak için bu memleketi Japon ordusu artıklarından temizlediği bahane edenler bugün de aynı faciayı daha büyük ölçüde, «hürriyeti» korumak bahanesiyle Korede tekrarlıyorlar. Arada yalnız bir fark var: Endonezya meselesinde saldırgan karşı tesirsiz bir hale sokulan Birleşik Milletler teşkilâtı Kore meselesinde saldırganın başlıca dayanağı olmuş, bir barış teşkilâtı birdenbire bir harp aleti haline getirilmiştir.

Vaşingtonun çoktanberidir bir Uzak doğu siyaseti «hazır/amakla» meşgul olduğu malumdur. Ajanslar bu haberi sık sık tekrarlamayı âdeta bir vazife edinmişlerdi. Nedense bir türlü «Hazırlanamayan» bu siyasetin Kore hadisesi üzerine bir kaç saat içinde bütün açıklığıyla kendini göstermesi son tecavüzün gerçek mahiyetini aydınlatmaya kâfi bir olaydır. Uzak doğuda gittikçe gelişen ve «tehlikeli» bir şekil alan millî kurtuluş hareketlerini kanla boğmak millî bağımsızlıkları için savaşan milletleri köle halinde tutmak veya köleleştirmek: Emperyalistlerin dünkü üstü kapalı siyasetlerinin hedefi buydu. bugünkü açık tecavüzlerin gayesi de budur. Maskeler atılmıştır, o kadar.

Uzak doğudaki emellerini gerçekleştirmek için emperyalistlerin bir Kore harbine şiddetle ihtiyaçları vardı. Milletler arası hukuk kaidelerini, Birleşik Milletler ana yasasını hiçe sayarak Korede tecavüze geçmek, Uzak doğu memleketlerinin içişlerine müdahaleye karar vermek için Birleşik Milletler teşkilâtının mefluç bir hale gelmesini beklemek ve böyle bir anı seçmek tesadüfi olmasa gerektir.

(Devamı 8 inci sayfada)

Bizde Devletçilik Nasıl başladı, Nasıl bitti?

Devletçilik fikri nasıl doğdu?

Yazan: RASİM GÜRHAN

Ne Cumhuriyetin başlangıcında ne de Halk Partisi kurulduğu zaman «Devletçilik» diye bir prensip yoktu. Böyle bir şey düşünülmemişti bile...

Cumhuriyet hükümeti Osmanlı devrinden kalma liberal ekonomi ile idare edilip gidiyordu: Türkiye sanayici kapitalist memleketlere ham madde satıyor, mukabilinde mamul madde alıyordu. Memleket, Batı sanayiinin bir ham madde kaynağı ve bu sanayiinin mamullerini sürdüğü bir pazardı.

Türkiyede yerli ham maddeleri işleyecek bir sanayiinin kurulması fikri Türk sermayedarlarınca çok gülünç addedilmekte idi. Netekim, Atatürk, Batı medeniyetinin seviyesine erişmek; askerî saha da kazanılan istiklali iktisat sahasında da devam ettirmek için Türkiyenin sanayileşmesi lâzım geldiği fikrini ileri sürdüğü zaman, o sıralarda Harp Sonu dünyasının fiyat yükselmelerinden faydalanmakta olan Türk sermayedarları onun bu teklifini büyük bir mukavemetle karşılamışlardı. (Birinci İktisat Kongresi zabıtlarına 1937 yılında Atatürkün Meclisteki açıklış nutkuna bak.)

Fakat vaktaki 1929 yılında dünya buhranı gelip çattı, ham madde ve toprak mahsulleri dünya piyasalarında para etmez oldu, o zaman ihracat durdu, ve dövizsizlik yüzünden ithalât yapılamaz oldu. Gerek tüccarları, gerek çiftçileri ve gerek Halk Partisini bir düşüncedir aldı. Memlekette iktisadî hayat tamamen durmuştu, ne yapmalı idi?

Elde kalan mahsulleri sürececek bir pazar lâzımdı. Hariçten mal getirtmek için döviz lâzımdı. Ve nihayet köyde geçinemeyip şehre akın eden köylüye geçim vasıtası lâzımdı.

Dış piyasalar kapalı olduğuna göre Türkiyedeki iktisadî hayatı ancak dahilde yaratılacak bir piyasa ile canlandırmak mümkündü. Başka bir çıkar yol yoktu.

O sıralarda İktisat Vekili olan Celâl Bayar 1933 yılında Başvekâlete verdiği raporda bu zarureti açıkça belirtmişti:

a) Devam eden umumî buhran dolayısıyla tatmini gittikçe güçleşen döviz mübayaası,

b) Ham maddelerin dünya piyasalarında gittikçe düşen fiyatları müvacehesinde Türk işçi ve çiftçisine daha kârlı faaliyet sahaları bulmak mülâhazası» dolayısıyla Türkiyenin sanayileşmesi bir zaruret haline gelmiştir.

Bu sanayii kim kurabilirdi?

Yıllarca ticaret sahasında çalışmış olan hususî sermayeyi, gümrük himayesine, teşviki sanayi kanunlarına rağmen, birdenbire sanayie çevirmek mümkün değildi. Esasen sermayedarlar da Türkiyenin bir sanayi memleketi olabileceğine; olsa dahi, sanayiini devam ettirebileceğine inanıyorlardı. Bütün bunlardan başka hususî sermaye modern bir sanayi kura-

bilecek teknik bilgiden ve teşkilât kabiliyetinden de mahrumdu.

Yabancı sermayeye gelince: Batı sermayedarları dünyada süren iktisadî buhran yüzünden hariçteki sermaye yatırımlarını dahi tasfiye ederken, onlardan bir yardım beklemek hayal olurdu. Kaldı ki, İstiklâl savaşından henüz çıkmış olan Türk milletinin hafızasında yabancı sermayenin memleket bünyesinde açtığı yaraların hatırası henüz tap taze yaşıyordu ve memleket umumî efkârı yabancı sermayeden şiddetle nefret etmekte idi.

Ortada kala kala Devlet sermayesi kalmıştı. Büyük bir sanayi için lâzım olan teşkilâtı ancak o kurabilir, sermaye ve teknik elemanlarını ancak o temin edebilirdi.

Hülâsa Türkiyede bir sanayiinin kurulması katî olarak kabul edildikten sonra bunun devlet tarafından yapılması zarurî idi. C.H.P. de bu zaruret karşısında Devletçiliği bir iktisadî politika olarak kabul etmek zorunda kaldı.

«Zorunda kaldı» diyoruz. Çünkü H. Partisi bu prensibe nazarî ve mantıkî bir düşünce neticesi varmış değildi. Hâdiseler bu prensibi ona zorla kabul ettirmişti. Binaenaleyh Halk Partisinin «devletçiliği» esasında bir prensip değil, olsa olsa iktisadî bir tedbirdi, hem de muvakkat bir tedbir..

C.H.P. nin 1934 yılında topladığı Ali İktisat Meclisi raporunda aynen şöyle deniyordu:

«Hiç bir zaman hatırdan çıkarılmamalıdır ki, devletin burada bizzat sanayiciliğe tevessül etmesi zaruret neticesi ve muvakkattir ve devlet büyük sanayi işlerinde sermayeyi ve tekniği bidayeten birleştirmek hususunda mutavassıt bir rol sahibidir.

«Bu sebeple halkın kuruluş teşebbüslerine iştirakleri mümkün olduğu kadar teşkil olunmalı ve teessüs kökleşip de muayyen bir kâr temin etmeğe başladığı ve halkın iktisadî refahı müsait olduğu zaman bu tesisler ilk fırsatta hususî müteşebbislere ve halka mal edilmelidir.»

Devlet Sanayii Kuruluyor..

1934 yılında devlet sanayiinin kurulmasına başlandı. Her sene bütçeden ayrılan 6 milyon lira bu iş için harcanıyordu.

Devlet fabrikaları bir taraftan yükselirken diğer taraftan şahıs sermayesi de gelişip büyüdü. Evvelâ bu bahsettiğimiz fabrikaların inşaatını taahhüt eden müteahhitler milyonlar kazandılar. Fabrikaların makine tesisatını getiren ithalât komisyoncuları büyük kârlar temin ettiler. Fakat en mühimmi: Bilhassa ihracatçılar, Almanyadan getirtilen makinaların bedelini ödemek üzere bu memlekete yapılan ihracat sayesinde, buhran yüzünden ellerinde kalan malları -hem de yüksek fiyatlarla- satmak fırsatını buldular.

(Devamı 11 inci sayfada)

SANATTA MUHTEVA

ve

ŞEKİL MESELESİ

Bazı ateşli genç şairlerde şiir yazmak için büyük harflerle hürriyetten, kavgadan, kardeşlikten mücerret formüllerle bahsetmek yeter gibi bir hal seziliyor.

Bugünün sanat eserlerini değerlendiren, ilerilik, gerilik ölçüsü haklı olarak başta geliyor. Mutlak güzelin peşinde olanlar feriyadı basıyorlar : «Meselâ şu mısralara bakın, diyorlar, mânası anlaşıl mıyor, anlaşılmıyor amma; güzel şiir doğrusu...» Öte yandan, bazı ateşli genç şairlerde şiir yazmak için büyük harflerle Hürriyet'ten, Kavga'dan, Kardeşlikten mücerret formüllerle bahsetmek yetermiş gibi bir hal seziliyor.

Sanatta, muhteva mı, şekil mi? meselesi yoktur. Birbirine bağlı olarak hem muhteva, hem şekil meselesi vardır. Büyük sanat eseri yarına mal olabilir. (Her sanat kâr böyle eser vermek ister, yani mahalli sınırları ve eserini aşmak ister) Bu vasıfta olan eserler ise bugünün gerçeklerini doğru olarak ifade edebilen ve bizleri yarına yönelten eserlerdir. Bunun için sanat eserlerinin değerlendirilmesinde ilerilik — gerilik ölçüsü başta gelir. Ama sanatkârın, bugünün gerçeklerini ve yarına gidişini doğru olarak görüp kavrayabilmesi kâfi gelmez. Okuyucularına, dinleyicilerine veya seyircilerine de — sanat koluna göre — kendi görüp kavradıklarını gösterebilmesi, anlatabilmesi lâzımdır. Biz de sanatkârla birlikte onun geçirdiği tecrübeleri geçirebilmeliyiz. Bu ise eserin şekline bağlıdır. Muhteva, sanatkârın ifade etmek istediği şey, şekil de ifade etme vasıtasıdır. Biz okuyucular, muhtevanın büyüklüğüne güzelliğine, doğruluğuna ancak sanatkârın kullandığı şekillerdeki ustalığı sayesinde varabiliriz. Şekil sanatkârı okuyucusuna, seyircisine, dinleyicisine bağlayan yoldur.

Bunun için şekil muhtevaya göre değişir. Yeni bir muhteva ile ortaya çıkan sanatkâr mutlaka yeni şekiller yaratır. Muhteva'dan anladığımız mâna, sadece, yukarıda materyel diye bahsettiğimiz şey değildir. Fakat sanatkârın muayyen bir görüş ve düşünüş noktasının, fikir sisteminin yeni oluşu demektir. Yeni fikirler, yeni görüşler ise onları en iyi ifade edecek şekilleri yaratırlar. Muhteva ile şekil arasında bir bağlılık, uygunluk vardır. Kuvvetli, başarılı sanat eserlerinde muhteva ile şekil birbirine mezc olmuştur. Şiiri okurken, tabloyu seyrederken duyduğumuz hislerin, heyecanın ne kadar muhtevadan geliyor

ne kadarı şekilden, ayırt edemeyiz. Yalnız renk ve çizgi kompozisyonu olarak güzel denilen tablo, yalnız «söz musikisi» olarak beğenilen şiir, asla büyük bir sanat eseri, yani dünya çapında ve yarına mal olacak eserler olamazlar. Bir sürü izm'lerle meydana çıkıp bir nesil geçmeden adı sanı unutulmuş resimdeki cereyanlar, daha şimdiden ancak edebiyat tarihçilerini meşgul eden, mânasız, şekilden ibaret mısra yığınları, bu hakikatin hazin, sessiz şahitleridirler.

Nazım'da bilhassa son eserlerinde, muhteva ve şekil birbiriyle kaynaşmıştır. Bu şiirlerin dili konunun gelişmesine göre değişir, mısraların melodisi değişir, ritmi değişir. Sanatkâr, muhteva ile şekli birbirine kaynaştırdığı içindir ki, artık konuşma ve yazı dilimizde kullandığımız, eski, köhne saydığımız kelimeleri, terkipleri onun şiirlerinde hiç yadırgamadan okuruz. Yadır gamak şöyle dursun, onların ne kadar yerinde kullandıklarına hayran oluyor, değiştirilmeyeceklerini kabul ediyoruz. Niçin mi? Çünkü şekille muhteva arasında tam bir uygunluk var. Nâzım, «Âli Osman»ın ülkesinden, sarayından bahsederken aruz edasıyla yazar, âgdalı terkipler, eskimiş kelimeler kullanır. Böylelikle çizdiği tablo gözlerimizin önünde canlanır, o havayı koklar gibi oluruz. Ama Antep'te halk kahramanını anlatırken kullandığı halk tekerlemeleri, halk dili çeşnişini verir.

Kullandığı şekil, portresini çizdiği kahramanın şahsiyetini canlandırmağa yardım eder. Muhteva ile şekil arasındaki bu kaynaşmadan dolaydır ki Nâzım'da aruzu hatırlatan âgdalı terkipleri hiç yadırgamıyoruz ve bu eski şekil kırıntılarına rağmen, şiiri biz de, muhteva itibarıyla olduğu kadar şekil itibarıyla de taptaze bir tesir yapıyor.

Hasılı «serbest nazım»ın hiç tesiret olmadığını, bilâkis, vezin ve kafiye gibi hazır kalıpların yardımından faydalanmadığı için şeklin muhtevaya ve konunun gelişmesi ne çok daha hassas olmak zorunda bulunduğunu Nâzım'ın şiirlerinde görüyoruz. Serbest nazım, nesir satırlarının kırılıp alt alta sıralanması imiş gibi kaleme sarılanlar Nâzım'ı incelesinler.

H. Sezener

İzmir'den Akdenize dökülen ve yakında Bombay'dan Hind Denizine dökülecek olan emperyalizmin şarkı saran duvarı hakkında yazılmıştır.

O duvar
İkinci bir Balkan gibi yükseliyor Balkanda
O duvar.
O duvar, o duvar..
O duvarın dibinde

Bizimkiler kurşunlanıyorlar.....!

O duvar
Kadar
Uzun bir destanı var,
o duvarın dibinde her bir karış yerin,
O duvarın dibinde ölenlerin
Koparıyorlar erkekliğini
Gençlik aşısı yapmak için
milyonerlerin
kibrit çöpünden frengili iskeletlerine!

Milyonerler
Gömülüp orospuların etlerine
Bir radyo - konser gibi dinliyorlar:
o duvarın dibinde verilen
Kurşun sesiyle yere serilen
İdam emirlerini!

O duvar,
o duvarın dibinde seferberlik var.
1914 den daha büyük
daha mel'un
bir seferberlik..

Karanlıklar
güneş altında nasıl kaçarsa bir deliğe.
koşuyor emperyalistler

bu seferberliğe:..

Britanya dretnotlarının cemiyeti akvamı,
beyaz e'divenleri barut kokan diplomat,
Çürümüş insan eti müstahsili
emperyalist Jeneral,

İlinci Enternasyonal;
Zehirli çiçeklerini toplamak için

«Din» in

Toprağını gübrelileyen, kazan,
Eserlerini banknotlara yazan

filozof,

permanganatın âşığı şair,
ölüm şuaı satan kimyager,
hepsi seferber

seferber
o duvarın bayrağı altında..

O duvar,
o duvar, o duvar.
O duvarın dibinde
bizimkiler kurşunlanıyorlar...

NÂZİM HİKMET

Barış Davamız

Barış cephemiz emperyalist saldırmaya karşı, doların ve atomun baskısına karşı memleketimizi ve halkımızı koruma cephesidir. Barış davamız, milletçe ve insanca yaşama davamızdır. Barış parolası dostumuzu ve düşmanımızı ayıran mihenk taşıdır.

Çalışkan, namuslu halkımızın menfaatiyle bir avuç azınlığın çıkarı bugün, bir defa daha karşılıklı iki uzlaşmaz cephe halinde keskinleşip ortaya çıkmış bulunuyor. Her zaman olduğu gibi bugün de halkımızın, milletimizin menfaati dünyadaki ileri kuvvetlerin yanında, bir avuç azınlığın çıkarı ise kara kuvvetlerin peşindedir. Bu iki barışmaz menfaat, iki barışmaz parola etrafında toplanıyor: Halkımızın safindaki parola barış, düşmanlarının safindaki parola savaştır.

Bütün dünya halklarının, el ele vererek, ikinci dünya savaşı sonunda ortaya koyduğu zaferin büyüklüğü halkın her kazancına düşman zümreleri telâşa düşürdü. Bu haklar uzun, kanlı bir mücadeleden acı derslerle, tecrübelerle çıkıyorlar ve bu kazançlarıyla ekmeklerine, hürriyetlerine, barışlarına kasteden bir sosyal düzeni yıkıp geçimli hür, barışlı bir dünya yaratmaya hazırlanıyorlardı. Halbuki ikinci dünya savaşını açanların hesapları hiç de böyle değildi. Onlar, halk düşmanlığıyla başlattıkları bir savaşı gene halklara düşman bir zaferle bitirmek hevesindeydiler. İlk açık oyunlarını faşizmin tasfiyesi sırasında gördük. İnsanalığın bu belâsını, bir kaç sinir hastasının azgınlığı gibi göstermeğe, onun gerçek sebeplerini, toplumdaki temellerini örtbas etmeğe çalışıyorlardı. Temellere dokunmak şöyle dursun, insanlığa karşı binlerce cinayet işlemiş kimseleri bir kardeş titizliği ile korudular, barışa, kara kuvvetlerden imkân nispetinde az zayıf vererek, halkın kaybıyla kazançlar sağlıyarak geçmek yolunu tuttular.

Fakat onları bu geçiş de memnun etmedi; her şeye rağmen barış onlar için büyük tehlikelerle doluydu. Barış demek, halk yığınlarının, uğruna kan döktükleri, bir çok istekleri ortaya atmaları demektir. Barış demek, emperyalist halk düşmanlarının, sayesinde yaşadıkları sosyal sistemin, fazla istihsal, kitlelerin alım kabiliyetlerinin düşmesi, pazarların daralması, işsizlik, iflâslar v.s. gibi, bünye dertlerini açığa vurması demektir. Barış demek, kitlelerin açlık, sefalet, hürriyetsizlik, işsizlik tanımı yan bir sosyal düzeni gerçekleştirmeğe yönelmeleri demektir. Barış demek halk düşmanlarına ölüm demektir. Barış içinde işleyen zaman, bu zümreyi ölüme, gittikçe artan bir hızla götürüyordu. Emperyalist dünya, canını kurtaracak tek çıkar yol görüyordu: Savaş yolu. Böyle bir dünya savaşı, hesaplarınca, daha nice nice sayılmıyacak kârlarla doluydu. Ellerindeki bütün imkânlarla derhal harekete geçtiler. Gazeteleri, radyoları, sinemaları, ajanları, savaş çıkarmak hususunda tecrübeli diplomatlarıyla, silâhları, atom edebiyatlarıyla tarihin tanıdığı en büyük yalan, iftira, hiyle ve baskı kampanyasını yaratmağa koyuldular.

İkinci dünya savaşı Japonya, Almanya, İtalya gibi emperyalistleri takattan düşürmüş, İngiltere ve Fransayı zayıflatmış ve savaştan büyük vurgunlarla çıkan Amerikan emperyalizmini elebaşı haline getirmişti. Emperyalist

dünyanın istediği harbe sürüklenebilecek karban milletler bloku, böylece, savaştan yaralı çıkmış veya geri kalmış ülkelere Marşal planı, Truman doktrini isimli iblisane yardım hileleriyle girmiş olan Amerikan emperyalizminin elleri altında, silâhları altında ortaya çıktı.

Bugün görünüşte istedikleri olmuş gibidir. Fakat gerçekte bu kampanya, savaş tacir ve esnafının umduğu tam başarılı neticeyi vermemiştir. Bir defa bu blok, emperyalist hırlaşma ve çatışmalardan doğan çatlaklarla, hattâ uçurumlarla doludur. Meselâ İngiliz ve Amerikan emperyalistlerinin Ren havzasından Hindistana, Orta şark petrolerinden Birmanya'ya kadar her yerde, her adımda burun buruna gelmeleri gibi. Sonra müstemleke, yarı müstemleke işkencesine artık tahammülleri kalmamış halkların, varlıklarını müdafaaya azmetmiş olmaları bu bloku temellerinden sarsmaktadır. Uzak şarktan, emperyalist politikanın iflâsına dair gelen haberler bunu gösterir. Nihayet hilekâr diplomatların hüneriyle kurulan bu blokun savaş politikası hiç bir memlekette halk yığınları tarafından hoş karşılanmamıştır. Çekilen bunca acılardan sonra halk, kendine karşı kullanılan bu silâhı tez tanımış, yavaşları yutmamıştır. Stokholm çağrısına gösterdiği rağbet ve alâkanın manası da budur.

Bugün bütün dünyada halklar tek bir dava etrafında toplanıyorlar: Barış davası. Atomun ve diğer savaş silâhlarının bugünkü korkunç tahrip kabiliyeti karşısında halkın bu davası, medeniyeti, insan neslini tamiri kabil olmayan bir tahripten kurtarma davasıdır. Halkın bu insanca davası karşısında düşmanlarının, emperyalist dünyanın tuttuğu yol, kendi çıkarları, kirli hesapları uğruna insan oğlunun bir tarih boyunca kazandığı bütün iyi şeyleri yok etme yoludur, ilme, sanata, medeniyete, insan oğluna düşmanlık yoludur, savaş yoludur.

Anglo - Amerikan emperyalist dünya, bir bir diplomatik marifetle tarihin en büyük tescavüz kampını kurarken plânlarında memleketimize de, stratejik durumumuz, talana elverişli yer altı, yer üstü servetlerimiz, soyguna müsait halk kitlelerimizle uygun bir yer vermekte kusur etmedi.

Birinci dünya savaşından sonra halkımız emperyalist dünyaya karşı başarılı bir milli kurtuluş mücadelesiyle yabancı sermayeye kapılarını kapamış, milli bir ekonomi yaratmaya, bir inkılâp gerçekleştirmeğe koyulmuştu. Halk kitlelerimizin şahlanmış milli gücü karşısında açıktan açığa hücumla geçmekten ağızları yanan yerli kara kuvvetler bir an için sinmişler, fakat daha karanlık yollardan hulûl politikasıyla halkımızın bütün kazançlarını arkadan vurmak, çürütmek, yıkmak yolunu tutmuşlardı. Faşist istilâ sınırlarımıza dayandığı vakit memlekette kara kuvvetler diledikleri yerleri ellerine geçirmiş vaziyetteydiler. Halkımızın milli menfaatlerine karşı faşist memleketlerle menfaat birliği olan ticaret burjuvazisinin toprak ağalarının, hilekâr, müteahhitlerin vurguncu ve kara borsacıların, kodaman memurların ç-

karlarının koruyucusu olarak ırkçı ve bölgeci bir zümre başa oturmuştu ve kendilerini sınırlarımıza gelenlerle hısım akraba sayıyorlardı. Tabiatıyla memleketimizi faşist emperyalizmin kuyruğuna bağlamakta tereddüt etmediler. İkinci dünya savaşı yıllarında bu zümrelerin halkımıza nasıl kan kusturduklarını biliyoruz.

Fakat savaş hiç de beklemedikleri şekilde bitince, bu zümreler, önce bir şaşkınlık devresi geçirdiler, sonra savaştan zarar görmüş veya geri kalmış bütün ülkelere Marşal planı, Truman doktrini isimli yardım maskesiyle sokuşup bu memleketleri, yerli ortaklarıyla, soyuma koyulan ve bütün dünyadaki kara kuvvetlerin yeni efendisi kesilen Amerikan emperyalizminin eteğine sarılmakta gecikmediler. Ondan sonra ne oyunlar oynadığını hep gördük. Milletimizin çektiklerini ömründe umursamamış zümreler yeni şartlara göre başka başka partiler kılığında girerek halk kitlelerinin ıstıraplarından doğan derin hoşnutsuzluk ve muhalefet duygusunu istismar edip iktidar koltuğunu ele geçirmek için itişmeğe ve halkımızı aldatıp oyalamağa başladılar. Bu devir, aynı zamanda yerli kara kuvvetleri yeni efendilerine, Anglo-Amerikan emperyalizmine daha çok yaranmak, daha iyi hizmet etmek için birbirleriyle yarışmaları devri oldu. Ve bu karışık maçın neticesinde bugünkü demokrat parti iktidarı doğdu.

Bugün iktidarın programından ve sözlerinden anlıyoruz ki halkımızın imlli kurtuluş savaşından sonra elde ettiklerinin tam tasfiyesine girişiliyor. Gümrük duvarlarının kalkacağı, rekabet, serbest ticaret ve kâr sistemine gidileceği ilân ediliyor. Yerli sermayeye serbest iş sahalarının açılacağı söyleniyor, yabancı sermayenin «Memleketimizi kalkındırmak için» gelmesine mani olan hususlar yok ediliyor. Yani ticaret ve sanayide kurt emperyalist dünyaya karşı bizi, cılız imkânlarımızla, yarışa sokuyorlar. Bu yeni devrin meyvelerini milletçe devşirmeğe başladık bile... Adananın pamuğu, Bursanın ipeği, bütün dokuma endüstrisi, naylonun, sun'î ipeğin, yabancı sanayiın piyasaya döktüğü bütün mamul maddelerin hücumu karşısında eli böğründe bekliyor. Tütünümüze, üzümümüze, pamuğumuza ve daha bir çok ihracat maddelerimize dünya piyasaları, rakiplerimizin kudretiyle, şimdiden kapanmıştır. Vaktiyle emperyalist Amerikaya hayranlıkla malûl olan bir çok kimseler, biraz geç de olsa, bugün yavaş yavaş hakikati anlamağa başlıyorlar. Artık gafiller, serbest ticaret sahasındaki bu centilmen rakiplerimizin, Virjinya tütününü Alman piyasasına yerleştirmek için Türk tütününü askerî ve siyasi baskıyla kovacak kadar müdahaleci, bize yolcu gemileri satarken, ilerdeki bir rekabet imkânını peşinen önlemek için, «Atlantikte sefer yapmamak» şartını koyacak kadar hesabı, biz dost müşterilerini çürük ve pahalı gemilerle kazıklayacak kadar hilekâr olduğunu acı acı görüyorlar.

Demokrat parti hükümeti devlet işletmelerinden, hem de en çok kâr getirenlerini, hususî sermayeye devredeceğini söylüyor. Yani, harp yıllarında C. H. P. hükümetlerinin halka düşman, kendilerine şefkatli siyasetiyle beslenip vurgunla, kara borsayla, devlet taahhütlerindeki yağmayla, malî dalaverelerle semiren talancı unsurlar şimdi de Demokrat partiyle yeni bir lütfâ mazhar oluyorlar ve halkımızın çeyrek asırlık kanı, göz yaşı, alın teri bahasına kurduğu kârlı işletmelere, emperyalist yabancı sermayenin ortakçası olarak, konmağa hazırlanıyorlar.

Yer altı ve yer üstü servetlerimizi sömürecek olan bu talancı cephe halkımıza, milletimizi
(Devamı 11 inci sayfada)

DÜNYA MİLLETLERİ

Dünya milletlerinin barışın kurulması yolundaki faaliyetleri

Dünya Barış Taraftarları Kongre Komitesi Sekreterliği bildiriyor :

Dünya Barış Taraftarları Komitesi, 1 Haziran 1950 Londra toplantısında ikinci Dünya Kongresinin önümüzdeki ekim ayında Cenovada toplanmasını kararlaştırmıştı. İtalya Dış İşleri Bakanı Sforza, İtalya hükümetinin kongreye gelecek delegelere İtalyaya giriş vizesi vermiyeceğini bildirmiştir. Barış ve hürriyete candan bağlı olan İtalyan hükümetinin böyle bir karar almasını Dünya Komitesi sekreterliği teessüfle karşılar ve bu kararın dünya barışına aykırı olduğunu ilân eder.

Bundan dolayı sekreterlik, Dünya Komitesinden aldığı talimat üzerine İkinci Dünya Kongresinin önümüzdeki ekim ayının 16'sından 21'ine kadar Polonyada toplanabilmesi için lüzumlu hazırlıkların yapılmasını barış taraftarları Polonya Komitesinden istemeğe karar vermiştir.

Barış ve Hürriyet Mücahitlerinin daimi Milli Komisyonu (Fransa)

Kore hâdiseleri hakkında Başkan Truman'a aşağıda hülâsasını verdiğimiz bir protesto mektubu göndermiştir :

« Bütün Fransız basını Singman Ri hükümetinin kanunsuz olarak iktidarı ele geçirdiğini biliyor. Bundan dolayı bu hükümetin diktatoryasını devam ettirebilmek için harbi tahrik etmekten başka bir çaresi yoktur.

« Barış ve Hürriyet Mücahitleri, bilhassa şu noktayı belirtmek isterler : Amerikan müşahitlerinin tahkikatında bile Sovyet hükümetinin doğrudan doğruya veya dolayısıyla bugünkü anlaşmazlığa iştirak ettiği yolunda en ufak bir delil gösterilememiştir. Halbuki Amerikan hükümeti Milletlerarası kaideleri ayaklar altına alarak hiç şüphesiz Kore halkının mümessili olarak kabul edilemeyecek bir hükümetin lehinde vaziyet almıştır. Bunun neticesi olarak Barış Mücahitleri Milletlerarası hukukun Birleşik Devletler hükümeti tarafından ihlâl edildiğini ilân eder, memleket ve dünya halk oyunun dikkatini, dünya barışını ve Birleşmiş Milletler Teşkilâtının otoritesini ve hattâ mevcudiyetini

tehlikeye sokacak bu müdahale üzerine çeker.

İsveç Barış Komitesi, Amerika'nın Kore'ye müdahale ettiği aynı gün bütün İsveç Barış Taraftarlarına hitaben aşağıdaki tebliği neşretmiştir :

« Kore'de, Çinde, Filipinlerde ve Viet - Nam da halkların milli kurtuluş hareketlerine karşı askeri müdahale yapılması hususunda başkan Truman tarafından verilen emir bütün dünya barışını tehdit eden bir harbe doğru gidildiğini gösterir. Şimdiden bu harpte atom bombasının kullanılmasını isteyen birtakım sesler yükselmeğe başlamıştır.

« Harp kışkırtıcıları barışın bir an evvel kurtulmasını isteyen halkların müşterek iradeleriyle durdurulmalıdır.»

Atom Silâhının yasak edilmesi için açılan Kampanya.

Birmanyada

Stokholm çağrısını imzalayanlar arasında bir çok parlamento azası ve Birmanyada milli hareketin mânevi babası budist rahip Thakin Koe Daw Hmaing de bulunmaktadır.

Chank petrol sahalarında, sanayi mıntıklarında, gümüş madenlerinde yeniden birçok barış komiteleri kurulmuştur. Yalnız Rangoon mıntıkasında 50 den fazla teşebbüs yapılmıştır.

Milli Kongresini 17 haziranda 850 delege ile yapan Birmanya Barış Taraftarları milli Komitesi bugüne kadar yapılan imza kampanyasının neticesini 2.000.000 imza olarak tesbit etmiştir.

Japonyada :

Hokkaide'den Kagoşima'ya kadar memleketin her tarafında Stokholm çağrısı altına imza toplama kampanyası bütün hızıyla devam ediyor.

Birçok Japon teşekküllerinin bu hususta elde ettikleri neticeler :

Osaka'da 240.432 imza

Kyoto'da 150.000 imza

Japonya Yüksek tahsil talebeleri birliği 16.793 imza

Otomobil Sanayii İşçileri Sendikası 20.000 imza

(Devamı 8 inci sayfada)

Amerikan halkı

Son birkaç hafta zarfında, Birleşik Devletlerdeki Barış hareketi çok ehemmiyet kesbetmiştir. Bütün faaliyet saha/arındaki teşebbüsler gitgide artmaktadır. Fakat yine de, mevcut muhtelif ferdi teşekküllerin gösterdikleri gayretlerin idare birliğinde bazı eksiklikler mevcuttur. Buna sebep ,bu teşekküllerin çok mütenevvi ve memleketin çok geniş oluşundandır. Bu gayretlerin temerküz edilmesi ve birleştirilmesi artık zaruri bir hal almıştır. Bu, gelecek günlerde, esaslı neticeler vermeli. Zira, barış dâvası için geniş bir halk oyu kazanmış bulunmaktadır.

İLK MERHALE:

1 — Mühim miktarda ilim adamı, din adamı ve diğer entellektüeller, barış taraftarlığı yapmaktadır.

— 1950 Ocak ayında, bu insanların 1148 i, atom bombası aleyhine olan bir petisyonu imza etmiştir.

—1950, 5 Şubatında, 28 Eyaletin 158 tanınmış şahsiyeti, silâhlanma yarışına son vermek için Başkan Trumana müracaat etmiştir.

— 13 Şubatta, Sanatlar, ilimler ve Meslekler mevzuu Milli Konseyinin idaresi altında, Nevyorkta, hidrojen bombasının yasak edilmesi için büyük bir toplantı yapılmıştır. (Bunların arasında Dr. Lums Panling, Philip Morrison, Thomas Mann vardır).

—Bundan sonraki hafta, Dünya Kongresi Komitesinin Kongreye barış tekliflerinde bulunacak olan yabancı memleketlerdeki şahsiyetler için bir karşılama komitesi kurulmuştur.

2 — Yarım — Asır Barış Konferansı:

1950 yılı Bahar başlangıcında, «Barışa Çareler Bulma Komitesi», Miss Emiliy Greene Balchve ve Bishop I. J. Walls'un başkanlığında, «Yarım - Asır Barış Konferansı» için bir çağrı hazırlamışlardır. Bu hareket derhal barış kampanyası açan bir çok protestan ve Musevi Kilise adamları tarafından desteklenmiştir. Konferans son olarak, 29 - 30 Mayıs'ta yapılmış ve buna 35 eyaletten 7 bin delege iştirak etmiştir.

Yarım — Asır Barış Konferansının Hareket Programı Aşağıdaki Mühim Noktaları ihtiva etmektedir:

1) Mahalli teşkilâtların başlıca faaliyetleri, atom harbine mani olmak ve barış anlaşmaları yapmak için Beynelmillel Kırmızı Haçın kararlarını yaymak olacaktır. (Amerikan Kırmızı Haçının yaptığı bazı bazı siyasi hareketleri desteklemekle alakası olmadığına işaret edilmiştir).

2) Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Trygve Lie'yi desteklemek için, mahalli barış gruplarından bir milli delege, Mr. Trygve Lie'nin barış teşebbüslerini desteklemek gayesi ile «Amerikanın Barış Sesini» Birleşmiş Milletlerin Genel Asamblesi Eylül açılışına getirecektir.

3) Parti farkı gözetmeden, gelecek Kasım seçimlerindeki bütün senato ve kongre namzetleri, mahalli barış grupları tarafından ziyaret edilerek Amerikan Sovyet anlaşması için bunlardan imza alınacaktır.

4) Harp düşüncesinin bütün tezahürlerine, veya harbin kaçınılmaz olduğu fikrine neşriyatta, toplantılarda veya mekteplerde rasgelineirse cevaplandırılacak ve bununla mücadele edilecektir.

3. Tanınmış Şahsiyetler ve Teşekküller Atom Bombasına Karşı Koyuyorlar:

Sayalım: 30 milyon protestanı temsil eden Hıristiyan kiliseleri Federal Konseyi İcra Komitesi, 17 protestan teşekkülü temsil eden 500 delege - Üniterien Kilisesi Müttefikleri 60 mci

BARIŞI SAVUNUYOR!

Kı barış istiyor

Asamblesi - Metodist Kilisesi, Newyork Doğu senelik Konferansı - Presbiterin Kilisesi Genel Asamblesi - Evanjelist ve Reform Kilisesi Kuzey Meclisi - Newyorktaki Katolik vergi verenler,

4. İşçi Sınıfı Bölgelerinde Barış Hareketi:

İşçilerin Barış Konferansı Şubat 1950 de Şikagoda yapıldı ve programı, atom bombasının kanun dışı edilmesi ve rejyonel ve mahallî teşkilâtların kurulmasını ihtiva etmekteydi. Konferans yine 12 Nisanda toplandı ve bomba aleyhine 100 bin imza toplandığını tesbit etti. Buraya bağlı her teşekkül kendihaklarına sahip üyedir. Bu prensip üzerinden hareket ederek, 500.00 işçilik teşekkül yaz esnasında milyonlarca imza toplamayı iş edinmiştir. Bu teşkilâtların üç tanesi Stokholm Çağrısını kabul etmiştir.

Newyorkta 25 Şubatta Birleşmiş İşçi ve Halk Komitesinin 1 Mayıs Bayramı için yaptığı ve AFL ve CIO Birliklerinden, mutasarrıflardan ve diğer teşekküllerden gelen binden fazla delegenin iştirak ettiği konferansta alınan belli başlı kararlar, atom bombasına ve III. dünya harp hazırlıklarına karşı koymaktır.

19 Mayıs'ta, Birleşmiş Ofisler ve Profesyonel İşçiler Birliği Millî Kongresi, atom bombasının menedilmesine taraftar olduğunu ilân etmiştir.

(Detroit) Kızıl Nehir, Ford fabrikaları işçileri aynı şekilde kendi fikirlerini açıklamışlardır. Bunlar, kendi mecmuaları «Ford'un Hakikatler» nde neşredilmiştir.

Millî İşçiler Barış Konferansı 500 bin imza toplamak gayesiyle harekete geçmiştir. Bu faal kampanya otomobil ve deri işçilerinin idaresi altındadır.

Newyork Madison Square Garden da 20 mayısta Beynelmül İşçi Talimatı (165 bin üye) Stokholm çağrısını kabul etti.

5. Çiftçiler:

Denver, Koleradoda 5—8 Martta Millî Çiftçiler Birliği Kongresi aşağıdaki petisyonu kabul etmiş ve Glenn Talbott, Kuzey Dakota Başkanı tarafından Başkan Trumana verilmiştir.

«İstikbalimizi hidrojen bombasının veya herhangi bir bombanın emrine koyamayız ve harbin kaçınılmaz olduğu fikrini kabul edemeyiz. Biz kukla değiliz. Barış dünyası içinde ayakta durabilir ve yürüyüp, vekar içinde yaşayabiliriz.»

6. Henry Wallace ve Progresif Parti Kampanyayı Destekliyor:

1950. 22 Nisan nutkunda Henry Wallace, doğu ve batı arasında 20 senelik bir barış programı teklif etti. Atom bombasının menedilmesine taraftar olduğunu ilân etmiştir. Ve bilhassa Stackholm Çağrısının ikinci maddesini ele almıştır.

Bunu ilâveten Progresif Parti, Beynelmül Kızıl Haçm Çağrısını kabul etmiştir.

7. Binlerce Değişik Teşkilât:

Amerikadaki barış hareketi bir sürü teşkilât tarafından desteklenmektedir. Zenci Hareketinin ekseriyeti (nüfusun yüz de 9 u), ve yine kadınlar grubunun (Barış için çalışan küçük kadınlar, Filâdelfia Kadınları), Gençlik Grupları (Filâdelfia Gençliği, barış için 1 milyon imza toplamayı gaye edinmiştir): Popüler Teşkilâtlar (Massachusetts Faaliyet Komitesi - Denver Vatandaşlar Komitesi - Maryland Komitesi) bunu desteklemektedir. Nihayet, kampanyayı santralize etmek birleştirmek için Nisanın 3 ünde Newyorkta, Barış haberler Merkezi diye anılan bir teşkilât kurulmuştur.

Zenci Afrikasında tamtam en hücre köyleri Stokholm çağrısını imzaya çağırıyor

Bay Ouezzin Coulibaly tarafından Frêderic Joliot - Curie'ye gönderilen bir mektubu neşrediyoruz. Bu mektup büyük âlime karşı heyecan verici bir hürmeti ifade ederken, aynı zamanda Afrika halkının derin barış arzusunun belâğ surette gösteriyor.

Tamtamın köyden köye ilân ettiği mitinglere katılmak üzere zenci köylülerin ormanlar ve dağlar arasından 20 — 30 km. yi yaya olarak aştıkları nadir değildir. Bazan binlerce köylüyü toplayan bu içtimalar da — 28 mayısta yukarı Volta'da Bodioulasso mitingi 10.000 den fazla insan toplamıştı. — Stokholm çağrısının mânası ve imzanın ehemmiyeti 3—4 lehçede izah ediliyor.

Çok defa hemen oracıkta teşekkül ediveren bir rey bürosu Stokholm çağrısını imzalamak isteyenlerin hepsinin isim ve imzalarını toplar.

Ahalinin % 90 ı okur yazar olmadığından, ekseriya herkes bültenini parmağını basarak imzalıyor. Bütün bir ailenin işaretlerini taşıyan bültenlerde baş parmak babaya, şahadet parmağı anne ve çocuklara, bütün bir el ayası da yeni doğan çocuğa aittir.

Köyler ve kabileler, köyün ve kabilenin ismini taşıyan ve çağrıyı imzalayanların adedi kadar çeteleyi havi Hint kamışından bastonlar yapıparak Dünya Komitesine gönderiyorlar.

Başka yerlerde imzalar istidallara ilişik isteilere toplanıyor. Şehirlerde, meselâ Dakar'da mahalle ve binalarda kampanya pek geniş bir şekilde kapı kapı dolaşmak şeklinde gelişiyor.

Ouezzin Courbay'dan Frêderic Joliot-Curie'ye mektup.

Ketekre Bonikro 25/5/1950

Azizim Joliot

Şayet mektubum, size değil, Fransanın, Fransız Birliğinin ve bütün dünyanın üstüne çöken felâkete karşı duyduğum teessürü ulaştırma için geç varırsa, beni mazur görünülz. Bu mektubun uzaktan geldiğini anlayınca gecikmesine şaşmıyacaksınız. Bir dağın eteğinde kay-

bolmuş küçük bir köyde, Cote d'Ivoire olayları esnasında, 11 şubat 1950 de yakılan, yağma ve katliâm edilen bir köyde yazılmış olan bu mektup, ormanın nihayetinden yola çıkıyor. Evvelâ patikaları takip edecek, nihayetsiz akaju kütüklerinin etrafını dolaşacak, sonra ormanın içinden geçen yegâne büyük yolu takip edecek ve nihayet, şayet idari sansürün adamları bir kere olsun Afrika insanının sesini boğmamağa razı olurlarsa, tayyareye binecek. O, münasip bir zamanda, başka bir çok kimselerin azlinizi büyük sayıda insanlar için ne demek olduğunu size benden daha iyi ifade etmiş olacakları zaman, elinize varacak.

Sizi azletmeği kabul ederken Fransız hükûmeti gayet iyi biliyor ki şerefinize ve vaktiyle bizzat tebci ettiği vatanperverliğinize zarar veremez. Biliyor ki Pasteur ve Langevin'in isimleri için olduğu gibi, sizin isminiz de şimdi bütün dünyada Fransız dehasının bayrak direğidir ve diğer kıtalara dağılmış sayısız Fransız tebaası, doğdukları memleketten bahsetmekten bahtıyarlık ve böyle bir âlim meydana getiren bir vatandan ötürü gurur duyuyorlar. Fakat Fransanın şimdiki hükûmeti, dehâ sahibi bütün insanları; bütün seçkin zümreyi gölgede bırakmakla Fransanın kıymetini düşürmeyi kabul ediyor. O, sancağını her tarafta hürriyetin müdafaası ve mazlûmların dâvası için dalgalandıran tarihi mert milletin şöhretini de aynı tarzda yıkmayı kabul ediyor. Hindicininde halkların hürriyetine karşı olan bir harbi desteklemeği, Afrikada silâhsız yığınları mitralyöz ateşine tutarak tetbiş etmeği, Fransız Birliğine dahil memleketleri Fransız Birliği formülünden pişman ettirmeğe kadar vardığı.

Mektubu yazmadan az önce Stokholm Çağrısının metnini ağacın gölgesinde kabile reisiyle yapılan müzakereler esnasında izah ettim. Burada kimse atom bombasından asla bahsetmedi. Fakat bu vadi bir sabah güneş doğmadan karabina

Dünya milletlerinin 'barışın kurulması yolundaki faaliyetleri

(Baş tarafı orta sayfada)

Tokyo Üniversitesi 11.793 imza

Tokyo Politeknik O-

kulu 2.700 imza

Demokrat Kadınlar

Birliği 9.920 imza

DIN ADAMLARI

İsviçrede :

11, 12, 13 haziranda Zürihte toplanan İsviçre Protestan Kiliseleri Federasyonu delegeleri müminlerden barış için dua etmelerini istemeğe karar vermiştir.

Oy birliği ile kabul edilen atom bombası aleyhindeki beyannamenin metni, kiliselerin ruhanî meclisi tarafından Federal Meclise gönderilmiştir. Protestan Federasyonu İsviçre hükümetinden, İster Birleşmiş Milletler Teşkilâtı nezdinde olsun, ister diğer ülkeler hükümetleri nezdinde olsun, atom silâhlarının kullanılması tehlikesinin bertaraf edilmesi için müdahalede bulunmasını istemiştir.

Ermeniştanda :

Bütün Ermeni kiliselerinin şefi Katolikos Georges VI. bütün dünya Ermenilerine hitap ederek atom bombası aleyhindeki kampanyaya katılmalarını istemiştir.

İngilterede :

Canterbury baş rahibi 22 temmuz dan 23 Temmuz'a kadar Londra'da Holbor Hall'de yapılacak Britanya Kongresi esnasında Barış için vaizda bulunacak. Dinî, sosyal, siyasi teşekküllerin, kooperatif ve sendikaların 1000 den fazla delegeleri bu konferansa iştirak edeceklerdir.

★

★ Dünya Demokrat Gençlik Federasyonu Kore Demokrat gençliğine bir dayanışma telgrafı göndermiş ve derhal Amerikanın Kore'den elini çekmesini talep etmiştir.

★ Sovyetler Birliğinin bütün Cumhuriyetlerinde Stokholm çağrısının imzalanması için açılan kampanya devam etmektedir. Tekmil üyelerinde Kolhoz ve Sovhozlarda Dünya Barış taraftarları Daimî Komitesinin Stokholmda karar altına aldığı

atom silâhının yasak edilmesine dair olan çağrının imzasına kitle halinde halk iştirak etmektedir.

★ Birminghamda yapılan sendikalar mitinginde mitinge iştirak eden ameleler Stokholm çağrısını bütün İngiliz amelesinin desteklemesini istemişlerdir.

★ Birleşik Amerikada çeşitli resmî tebriklere rağmen, atom silâhının yasak edilmesine dair olan Stokholm çağrısını imzalama kampanyası gittikçe gelişmektedir.

★ Kübada barışı savunma hareketi başarı ile genişliyor. Barış misyonunun çalışmalarına fiilen iştirak eden sosyal çevreler imza toplama teşkilâtlandırıyorlar. 18 Haziran'da yalnız bir günde 10.000 imza toplanmıştır.

Bu çevreler Kübada 1.000.000 dan fazla imza toplamayı karar altına almışlardır.

★ Fransanın 600.000 dokuma işçisi Stokholm çağrısının altına imzalamıştır. Dokuma işçileri diğer mesleklerde çalışan işçi kardeşlerinin de barış çağrısını desteklemelerini istemişlerdir.

★ Japon işçileri barış çağrısını imzalamaya devam etmektedirler.

★ Amerika Barışı Savunma Komitesi başkanı Truman'a atom silâhının yasak edilmesine dair Stokholm çağrısını altında 150.000 imza bulunduğu halde göndermişlerdir.

★ Birleşik Amerika İşçi mebusu Marks Antonio, Truman'ın Kore savasına müdahalesini protesto etmiş ve başkanı harp ilân etmek hakkını kongreden gasbettiğini söylemiştir.

★ Yalnız New-York'ta Stokholm çağrısının altına 2.000.000 dan fazla imza toplanmıştır.

★ Çinde : Pekinde çıkan Sermin Şibao gazetesinin yazdığına göre, şimdiye kadar Stokholm çağrısının altına 28.145.000 den fazla imza toplanmıştır.

★ Hollanda gazeteleri Endonezyalı Muhammed Hatta'nın Endonezya'nın Kore'deki Amerikan harp hareketini desteklemeyeceğini belirtiyorlar.

★ Kahire çevreleri ve Mısırın Sosyal çevreleri, Mısır hükümetinin

Amerikanın Kore müdahalesini desteklemeye reddetmesini memnuniyetle karşılıyorlar. El Mukassam gazetesi, bu kararı iyi düşünülmüş ve hesaplanmış bir karar olarak vasıflandırıyor.

★ Birleşik Amerikada Stokholm çağrısına imza toplama kampanyası münevver çevrelerde hızla gelişiyor. New-York piskoposları ve ileri din adamları, Kuzey Karolina'dan profesör Derekman, Kornel Üniversitesinden Dr. Krimer, İova Üniversitesinden birçok profesörler çağrıyı imzalamışlardır.

★ İngiliz parlamentosundan muhafazakâr sayılaban Robert'in şimal Kore'ye atom bombası atılması hakkındaki vahşice teklifi bütün İngilterede şiddetle tel'in edilmekte; Aberdeen işçileri bütün Britanya işçilerini bu adamın parlâmentodan kovulması için mücadeleye çağırmağatedir.

★ Sidney ve Melburn'da (Amerikan emperyalistleri Asyadan ellerini çeksinler), (Amerikan şaldirganları! Koreden ellerinizi çekiniz.) başlıklarını taşıyan şiarlarla büyük ölçüde nümayişler yapılmıştır.

★ Birleşmiş Milletler Kurulu Genel Sekreteri, Sovyet temsilcisi Malikten bir mektup almıştır. Mektupta Çini hiçbir vehile temsil hakkı olmıyan Kuomingtang temsilcisinin Birleşmiş Milletler Ekonomik ve Sosyal Kongresinin çalışmalarına iştirakine müsaade edildiği takdirde Sovyetler Birliğinin mezkûr Kongrenin 11 inci toplantısına iştirak etmeyeceği bildirilmektedir.

★ Pitsburg'da Barışı savunma komitesi kurulmuştur.

★ İyi görüşlü olarak tanınan Norveç edibi Lisberg Birleşmiş Milletler Kurulunu Birleşik Amerikanın kendi harp oyuncağı haline getirdiğini ve böylece Kore ve Formoza'yı rahat rahat işgal etmek istediğini yazmaktadır.

★ Nevyork kampanyası organize komitesi, 500 gençten müteşekkil bir barış «Kervan» nı teşkil etmektedir. Bunlar, uzak mıntikalarda imza toplamak için dolaşacaklardır.



Zenci Afrikasında tamtamen hücre köyleri Stokholm çağrısını imzaya çağırıyor

(Baş tarafı orta sayfada)

feklerinin mermilerinin ışıklarını duydu. Şafaktan evvel köyün yangınıyla aydınlandı. Uysal sakinlerinin dağın geçitlerinden ve ormanın karanlığı içinden kaçtıklarını gördü, bu atom bombasının arzedebileceği korkunç şeyler hakkında bir fikir edinmeğe kâfi geldi. Onlar bu atom bombasını medenî insanların ayırt edici bir alâmeti olarak kabul etmeği reddediyorlar... 14 — 18 harbinden bir malûlleri ve 39—45 den de 3 ihtiyar esirleri var. Onlar bu kâğıdı imzalamakla harbi önlemeğe yardım etmiş olacaklarını söylediğim zaman, imza etmesini bilmediklerini düşünmeksizin atıverdiler. Fakat yazı denen bu esrarengiz işareti çizmek imkânsızlığı karşısında durdular. Yalnız köydeki iki yabancı isimlerini arapça yazabiliyorlardı. Parmak basmak icap etti. Ve ben, eski bir öğretmen olarak 50 seneden fazla bir Fransız işgalinden sonra bu durumu teessürle tesbit ettim.

Azizim Joliot, isterdim ki dağın yamacına asılmış, ormanın derinliğinde kaybolmuş aslâ ne okula, ne dispansere sahip olmuş ve yarım asırlık bir işgalin nihayetinde batı medeniyetinin yegâne realitesi olara kancak kulübelerinin yakılması tanımış olan bu küçük köyün hâtirası, bu bayağı veya miskin olay, isminizin burada barış mefhumunu ve saadetin mânasını daha fazla tanıtmaya yaradığı olayı ile birleşince sizde asil bir gurur tebessümü uyandırırın

Ouezzin Coulibaly
Cote d'Ivoire Milletvekili

Hem suçlu, hem güçlü

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

Fakat hesaplar yanlış çıkıyor. Yabancı müdahalesi bütün Kore halkının ayaklanması, birleşmesi neticesini doğurdu. Yabancı istilası karşısında ayaklanmış bir milletin yenilmesi imkânsızdır. Biz Türkler bu gerçeği iyi biliriz. Kore halkı bugün, tıpkı otuz yıl evvelki Türk Milleti gibi, yabancılara karşı bir ölüm dirim savaşına girişmiş bulunuyor. Otuz yıl önce kalpleri Türk halkının kalbine beraber çarpan yer yüzünün bütün ileri ve namuslu insanları bugün Kore hal-

kının istiraplarını kendi yüreklerinde hissediyorlar. Memleketimizde basma ve milletin mukadderatına hükmeden çevrelerin bunun aksine şahitlik edecek bir yol tutmaları, kendi milli bağımsızlığımız, milli menfaatlerimiz karşısındaki durumlarının tabii ve acıklı bir sonucu sayılmak gerektir. Emperyalistlerle ağız birliği gönül birliği etmek Türk milletinin şanlı geleneklerine aykırı düşer. O, kendi öz sesini dinliyor ve kendi yolunu biliyor.

BARİŞ' a karşı bir tecavüz

CLAUDE MORGAN'dan Naklen :

Cenup Kore hükümeti tarafından - Amerikalıların zorla cenup Kore'ye kabul ettirdiği hükümet - yapılan tahrikleri öğrenip öğrenmediğinizi bilmiyorum. Bu öylesine bir kışkırtma idi ki lâyük olduğu karşılığı dakikası dakikasına gördü. Sizlerin bu hususta ne gibi bir bilgiye sahip olduğunuzu ve ne düşündüğünüzü de bilemem. Fakat hakikat tıpa tıp şudur:

Bilhassa garp demokrasisi memleketlerinde hakikati olduğu gibi yazan ileri gazeteleri okuyanlar müstesna değerlerini okumakla yetinenler ve garp radyolarının tekmi dinleyicileri damdan düşer gibi birden bire şimal Kore Halk demokrasisi ordularının cenup Kore topraklarını işgale başladıklarını öğrendiler. Ve her nedense bütün garp ajans haberleri hakikatte ilk tecavüzün Cenup Kore'nin Amerika hesabına kukla diktatörü Syhman Rhee'nin ve ücretli adamları tarafından şimal Kore topraklarına yapıldığını ve 24 Haziran Cumartesi şafak vakti 38 inci arz dairesi hudud noktalarının muhtelif taraflardan aşıldığını ve Halk Cumhuriyeti topraklarına iki kilometre girildiğini ihmal ettiler.

Esasen bu tecavülden tam 8 gün önce John Forster Dulles Cenup Kore'yi dolaştığı zaman Kukla Hükümetin yakında oynayacağı rolden bizi haberdar ediyor ve «Demokrat Halk Cumhuriyetinin Şimal Kore'deki nüfuzu gevşeyecek! Hür dünyanın gözü sizlere çevrilmiştir.» diyor.

Bu ihtar emrinden kast olunan mâna meydandadır. Bu, Cenup Kore'nin yeni baştan Amerikalılar tarafından işgalini ve askeri hava üslerinin tesisini - ki bu üslerden general Mac Arthur ve Çankay Şek'in hava kuvvetleri; Şimal Kore, Çin, Mançurya'nın endüstri merkezlerini bombalamak için istifade edeceklerdir - meşru göstermek için iki Kore arasında sinsi bir düşmanlık havası yaratmaktı. Fakat Şimal Kore Halk ordusunun bu tahrik ve tecavüze karşı verdiği cevap o kadar kat'i ve canlı oldu ki, bu proje daha tatbik sahasına henüz geçerken Syhman Rhee'nin halkın nefret ettiği halk düşmanı rejimi ile beraber yıkıldı. Garp demokrasisi gazeteleri derhal okuyucularını tecavüzün Şimalden olduğuna hazırlamaya koydular.

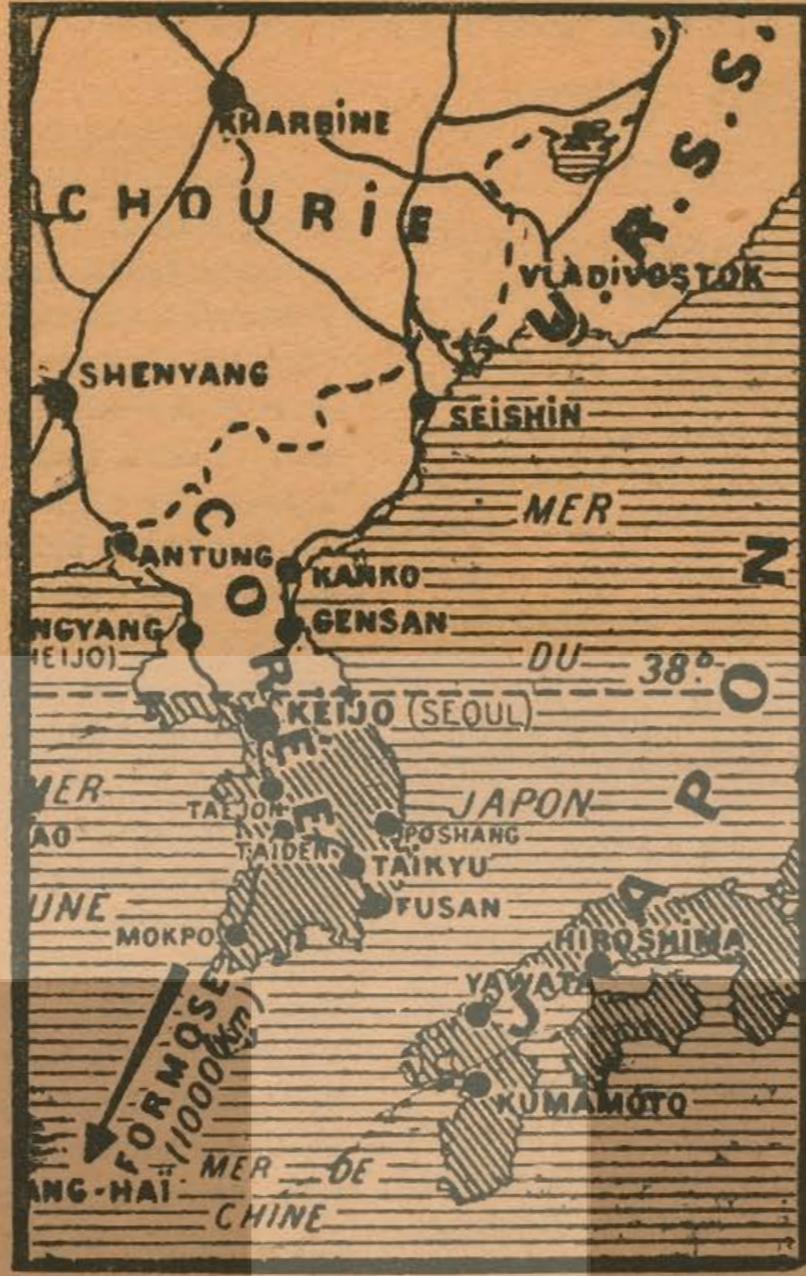
Sağcı Figaro gazetesinde Mösyö Massip'in bu husustaki yazdıklarına bir bakın.

Yazar, Kore'nin Sovyetler Birliği ve Birleşmiş Devletler tarafından, birincisi 1948 Ocak ayında ve ikincisi 1949 Haziranında sona eren gıfte işgalini hatırlatarak şöyle diyor:

«Şimal Kore'de Ruslar, Japon işgalinin başından itibaren Sovyetler Birliğine sığınmış olan bir çok Korelinin yardımı ile Kore halklarını birbirine yeniden bağlamak hususunda çok ustaca bir siyaset takip ettiler. Ziraî reform bu politikanın muvaffakiyetini sağlayan vasıtalarından biri oldu. Buna mukabil Cenup Korede Birleşik Devletlerin siyaseti çok daha az parlak oldu. Amerikalılar Cenup Kore Polis teşkilâtında eski müstevli Japonları kullanmak gibi büyük bir hata işlediler.

Hiç olmazsa başlangıçta mal ve mülk sahibi sınıflarına dayanmak ve her türlü ziraî, içtimai reforma karşı koymak suretile tamiri imkânsız haksızlıklar yaptılar. Cenup Korede dahillî durum uzun süreli bir mukavemete tahammül edecek bir vaziyette değildi ve Singman Ri'nin rejimi halkçı bir rejim olmaktan çok uzaktı. Çarpışma başlamadan az evvel esasen Cenup Korede partizan savaşları, gerillalar dikkate değer derecede almış yürülmüştü... v.s.» diyor.

Zaten bizzat Amerikalılar Singman Ri'nin



rejimi hakkında şiddetli tenkitlerde bulunuyorlardı. Geçen yıl Betty ve Arthur Reef ileri bir magazin addedilmeyen «Re'alite» adlı şatafatlı mecmuada: «Amerikalılar cenup Kore ekonomisini milyonlarca dolar bahasına destekliyorlar. Bugüne kadar Ri Cenup Kore hudutları içindeki ayaklanmaları boğmak için Amerikan

silâhlarını, tanklarını, uçaklarını kullanmakta devam ediyor. Şimal Kore'ye karşı harp patlayacağı zaman - bu yazarların meyer kulakları hayli delikmiş - Mc. Arthur'a inanılırsa yine Amerikan yardımı görecektir» (Realite şubat 1949 sayısından).

Mc. Arthur'a inanmak lâzım geldiğini anladık. Çan Kay Şek yenildiği zaman Amerikalılar Cenup Kore'yi tahliye etmek zorunda kalmakla bu stratejik üstün mahrum kaldıklarına çok üzüldüler. Böylece 38 inci arz dairesinde tahrikatta bulunmak üzere bu küçük müstebiti (Ri'yi) kullanıp Kore yarım adasını yeniden işgal edebilmek için bir bahane yaratmak istediler. Fakat kukla bütün Kore halklarının müşterek ayaklanmasi yıkılıyor ve Vaşington tecavüz icat etmekten başka bir delile sahip bulunmuyor. Derhal ajanslarına bir işaret veriyorlar ve büyük yalan makinası harekete geçiyor. Zorbalık kimde? Adaletsizlik hangi tarafta? Truman filosuna ve hava ordusuna Kore için bir kere daha müdahale etmek emrini veriyor. Tecavüz hangi tarafta? Barış taraftarlarının bu hikâyeyi ve hikâyenin bu yazılış tarzını bilmeleri lâzımdır.

— Şimal Kore'nin «tecavüzünü» tasvip mi ediyorsunuz? diye kendilerine soracak olanlara burada bir millet tarafından diğer bir millete karşı bir tecavüzün bahis mevzuu olmadığını ve kendi halkı tarafından hunhar kukla bir müstebidin cezalandırılmakta bulunduğunu göstermeleri icap eder.

Baskıdan kurtulmuş yeni bir halk barış için taze bir kuvvettir.

Stokholm çağrısının bir muvaffakiyeti de harp kışkırtıcılarına yolu kapadığı nisbette onların genişleme ve dünya hâkimiyeti siyasetlerini tahakkuk ettirmek için en ümitsiz en vahşi vasıtaları ve en kaba yalanları kullanmağa mecbur etmesidir. O halde savaşla barış arasındaki bu yarışa kazanmak için Stokholm çağrısının altına imza toplama kampanyasının daha da hızlandırılması en acil ve en zarurî vazifemizdir. (Parallèle 50 No. 197)

Amerikan propagandası hizmetinde Türk basını

Önümde 2 Haziran ile 22 Haziran arası çıkmış «Cumhuriyet» nüshaları var. Merak ettim saydım, tam 89 adet doğrudan doğruya Amerika ve onun Harpçi gayretleri ile ilgili makale haber sıralanmış. Haberlerin hepsi Vaşington menşeli. Yazıların üçte biri Türk yazarları tarafından yazılmış. Üçte ikisi de tercüme. Bu 89 rakamına «English Digest» lerden yapılan tercüme, orta şarkta İngiliz kılığına girmiş Amerikan menfaatlerini savunan yazılar, Londra, Bonn, Paris, Brüksel, menşeli haberler dahil değildir. 89 u 20 güne taksim ettim, her güne 4,45 haber ve makale düşüyor. Bu tip haber ve makaleleri «Cumhuriyet» ten sonra, «Yeni-Sabah, Hürriyet, Akşam, Son Telgraf, Son Dakika, Son Posta, Milliyet, Vatan, En Son Dakika, Hergün» gazetelerine taksim ettim, 20 günde 11 İstanbul gazetesinin Amerika ile ilgili 979 haber ve makale yayınladıklarını gördüm. Bu 11 gazetede hergün 48,95 nispetinde haber ve makale çıkıyor. 365 günde bu 11 gazetenin yaydığı haber ve makale sayısı doğrudan doğruya Amerika ile ilgili ve Vaşington menşeli olmak üzere 17885 dir. Bu rakamda fazlalık değil eksiklik vardır. Magazinler de hesap edilirse 25000'i aşar.

Meselâ 22 Haziran 1950 tarihli Cumhuriyete göz atalım:

Birinci sayfa:

Milletlerarası imar ve kalkınma bankası Direktörü Mr. James Baker'in temasları haberi.

İkinci Sayfa:

Faşist Oğuz Türkkan'ın Amerika mektupları, onun yanında Abidin Daver'in Harpçi Amerikan politikasını tasvip etmeyen Albert Einstein'a savurduğu küfürlerle dolu bir yazısı.

Üçüncü Sayfa:

a — Amerikan Savunma Bakanı ile Mc. Arthur'un Tokyoda yaptıkları gizli konuşmalar. Formosa'nın korunmasına dair. (Vaşington menşeli).

b — Amerikanın Türkiyeden krom ithalâtı. (Vaşington menşeli).

c — Amerikada bir solistimizin başarısı (Monterey California menşeli).

d — Atom sırlarının muhafazası için Amerika, Kanada, İngiltere arasındaki gizli görüşmeler. (Vaşington menşeli).

Beşinci Sayfa:

a — Amerikada Milletler arası sergi

b — Amerikada üç nesildir 15 yaşında anne olan bir aile, sancısız doğum (Reader Digest ten tercüme.)

H. KATAR

Amerikan Emperyalizmi

Amerikanın yeni iktisadî genişleme vasıtaları - Marşal Planı Avrupa birliği - Avrupa Ödeme Birliği - Serbest ticaret Şuman planı

- 5 -

Bundan evvelki yazılarımızda Amerikanın ikinci dünya harbinden önce dünyanın bir çok yerlerine el atmış olduğunu, bir çok yerleri bilfiil işgal ettiğini ve bir kısım «müstakil» memleketleri de iktisadî ve siyasi nüfuzu altına aldığını görmüştük.

Şimdi de Amerikanın ikinci dünya harbinden sonraki emperyalist nüfuz politikasına kısaca bir göz atalım.

Amerika, ikinci dünya harbinden dünyanın en kuvvetli devleti olarak çıktı. İngiliz ve Fransız emperyalizmi zayıflamış; Alman, Fransız, İtalyan ve Japon emperyalizmi yere serilmişti.

Harp yılları içinde muazzam kârlar sağlamış olan Amerikan emperyalizmi muazzam sanayi mekanizması ile yeni açılan bu pazarlara saldırdı. Fakat bu açık pazarlar onun muazzam iştahını doyuracak kadar büyük değildi. Dostlarının pazarlarına da göz dikti. Bu pazarları türlü türlü yollarla elde etmeğe çalıştı.

İngiliz İmparatorluğu

Amerikanın iştahını çekiyor

Evvelki yazılarımızda da görmüştük: Emperyalistlerin en belli başlı nüfuz vasıtalarından biri borç para vermektir. Zayıf bir memleketin boğazına borç halkasını taktılar mı artık ondan sonrası kolaydır, ipelik söküğü gibi gider. Bir zamanlar başka devletleri aynı usulle elde etmiş olan İngiltere bile bundan kendini kurtaramadı.

Amerika, harp sırasında, İngiltereye «kiralama ve ödünç verme» kanunu gereğince bir çok malzeme ve mal vermişti. İngiltere de, buna mukabil, harpten sonra sterlinin dolara serbestçe kabili tahvil olması prensibini kabul etmiş bulunuyordu. Yani elinde sterlin bulunan bir devlet isterse bu sterlinleri dolara çevirebilecek. İngiltere de bu dolarları temin etmek mecburiyetinde kalacaktı.

İngiltere bu taahhüdünü 1947 de yerine getirdi. Fakat kısa bir zamanda elindeki altın ve dolar stokunun son sür'atle azaldığını göreyerek vaz geçmek zorunda kaldı. Amerika da ilerideki harpte İngiliz emperyalistlerine ihtiyacı olduğunu düşünerek onları birdenbire öldürmek istemedi. İngilizlerin bu hareketine göz yumdu.

Fakat Amerikan emperyalizminin elinde âni bir ölümden kurtulan İngiliz emperyalistleri; Marşal Planı ile daha yavaş bir ölüme mahkûm edildi.

Marşal Planı Amerika Emperyalizminin en yeni nüfuz vasıtasıdır.

Marşal Planı Harpten sonra Amerikan emperyalizminin dünyaya hâkim olmak için kullandığı en cür'etli vasıtalarından biridir. Amerika bu plânla «dostlarına» öyle bir kazık atmıştır ki sonunda dostları Amerikaya teslim olmaktan başka çare bulamamışlardır.

Meselâ, Amerika, bu plân gereğince Avrupa iktisadiyatının başına bir Amerikan «idarecisi» koymuş, bu suretle Avrupayı bilfiil eline almıştır.

Marşal Planı İdaresinin başında bulunan Hoffman, Plâna dahil olan memleketlerin yapacağı ithalâtın ve ihracatın cins ve miktarını tayin etmek hakkına maliktir. Bu memleketlerin maliyesini istediği şekilde kontrol edebilir. Hükûmetlere istediği direktif verebilir.

Niçin «Serbest Ticaret?»

Bu plânın diğer öldürücü ve sümürücü şartlarından biri de plâna dahil olan memleketlerin serbest ticareti kabul etmeğe mecbur tutulmalarıdır.

Amerika bugün dostlarına serbest ticareti tatbik ettirmek istiyor. Hal buki, yakın zamana kadar İngiliz mallarının karşısında tutunabilmek için himaye usulüne taraftardı. Amerikanın bugün serbest ticaret taraftarı olmasının sebebi ; diğer emperyalist ve şair kapitalist küçük memleketlerin, kendi ticaret ve sanayilerini Amerikan rekabetine karşı korumak için, himaye tedbirleri almalarına mâni olmak, bu suretle bu pazarları Amerikan mallarına ve sermayesine ardına kadar açık bulundurmaktır.

Eskiden serbest ticaretin önderi olan İngiltere ise, kendi sterlin sahasını Amerikan rekabetinden korumak için, serbest rekabete karşı ayak diriyor. Bugün himaye taraftarı görünüyor.

İngiltere nasıl imana gelecek?

İngilterenin bu hareket tarzı Amerikanı sınırlandırmaktadır.

Amerika İngiltereyi yola getirmek için iki yoldan ilerliyor : Bir taraftan, Almanyayı ve Japonyayı dirilterek, İngiliz pazarlarını İngilterenin elinden almağa çalışıyor. Diğer taraftan, Batı Avrupa'nın, kendi önderliği altında «birleşmesi» için devletleri tazyik ediyor.

Bir az aşağıda göreceğimiz gibi, Amerikanın bu siyaseti İngiliz em-

peryalizmini ve milli mukavemetleri kırmak için baş vurduğu vasıtalarından biridir.

Sterlin sahası ne demektir, ve Amerika için neden mühimdir?

İngiliz emperyalizminin bugünkü kudreti sterlin sahasına dayanmaktadır. Sterlin sahasına dahil olan memleketler altın ve dolar stoklarını Londra'da bulundururlar. Hariç ticaretteki ödemelerini Londra vasıtasıyla yaparlar. Bu memleketler arasında tediye meselesi diye bir şey yoktur. Muhtelif memleketlerinin paraları birbirlerine kabili tahvildir. Bu sayede, bu memleketlerin verdikleri siparişler daima İngiliz sanayiine gider.

Henüz üçüncü dünya harbini çıkarmamış olan Amerika milyonerlerince, İngiliz kapitalistlerinin hâkim olduğu bu piyasayı elde etmenin ne kadar mühim olduğunu anlamak için, dünya ticaretinin dörtte birinin sterlinle yapıldığını ve milletlerarası ticari muamelelerin yarısının Londrada cereyan ettiğini hatırlamak kâfidir sanırız.

Avrupa Ödeme birliği ne işe Yarıyacak ?

Son günlerde bizim de dahil olduğumuz anlaşılan Avrupa Ödeme Birliği İngiliz Emperyalizminin bu hâkimiyetini yok etmek, Amerikan dolarına yeni piyasalar açmak için kurulmuştur.

Amerika, bu suretle, Avrupa devletlerini iktisaden ve siyaseten daha fazla kendisine bağlamış olacak, son istiklâl artıkları da bu suretle yok edilecektir.

Fakat, bir projenin tatbiki kolay bir mesele değildir. Gerçi Amerika'nın bu işi bir an evvel tahakkuk ettirmek istiyorlar, fakat başta İngiltere olmak üzere, bir çok devletler türlü türlü müşküller çıkartıyorlar. Amerikanın bu tabarruzunu mümkün olduğu kadar zararsız bir hâle getirmeğe çalışıyorlar. 1949 Ekiminde Avrupaya, Avrupa Birliğini kurmak için gelen Hoffman eleri boş döndü. Şimdilik sadece Avrupa Ödeme Birliğinin kurulmasına karar veirdi.

«Ödeme Birliğine girecek memleketler arasında ticaret serbest olacak, alacak ve borç fazlaları altınla ödenecektir.» »Teşkilât üye memleketler arasında bir kliring hesabı tutacaktır. Bu hesap, altın ve dolar esasına göre ayarlanmış bir vahid üzerinden tutulacaktır.»

Teşkilâta kullanılacak vahit sterlin olmayacağına göre, Avrupa Ö-

oyuncak haline gelecek demektir. Eğer İngiltere bu Birliğe girerse, Amerika, Birlik vasıtasile İngilterenin sterlinlerini sızdıracak, bu suretle, başka bir kanaldan sterlin sahasını elde etmiş olacaktır.

Amerikanın bu maksatlarını bilen İngilizler, Avrupa Ödeme Birliğine muhalefet ediyorlar. Fakat Amerikalılarla açıkça bir mücadele yapmaktansa, uzlaşmayı tercih edecekleri muhakkak...

Şuman Planı

Bu plâna girecek olan memleketler kömür ve çelik istihallerini Milletlerarası bir teşekkülün emrine verecekler ve hükûmetler bile bu teşekkülün vereceği kararları kabule mecbur tutulacaklardır. Yani bu teşekkül bir nevi «karteller üstü bir kartel» olacaktır. Öyle bir kartel ki, Devletlere bile açıkça direktif verebilecektir.

Truman'ın buna «Fransız - Alman dostluğunda yeni bir adım» ismini vermesine rağmen bu hareket Avrupanın idaresini, Hitleri iktidara getirmiş olan eski Alman para krallarının eline vermek için girişilmiş bir teşebbüstür.

Tam bu sırada, Batı Almanya İktisad Nazırının «Alman sanayiine yabancı sermayesinin yatırılmasını önleyen tedbirleri kaldıracağından» bahsetmesi, oldukça mânidardır ve kâfi garanti alan Amerikan sermayesinin Şuman Planı ile beraber Avrupaya akın edeceğine delâlet eder.

Bu plân bittabi İngilterenin işine gelmiyor. Fakat hazırlanan harpte Alman sanayiinin oynayacağı rolü gözönünde bulundurarak şimdilik Şuman Planına iştirak etmemekten ileri gitmiyor.

Eninde Sonunda...

Amerikan emperyalizmi harpten sonra tatbik ettiği Marşal Planı, ve onu takiben tatbik etmeğe başladığı Avrupa Tediye Birliği, Avrupa Birliği, ve Şuman Planı ile yeni bir emperyalist mecaraya atılmış bulunuyor. Bu yolda «dost» fiilan tanımadan yürüyor.

Bu hareket tarzı, İngiliz emperyalizminin işine gelmemekle beraber, İngilizlerin Amerikalılara mukavemet edeceğine sanmak hata olur. Çünkü her iki emperyalizmin bugünkü gayesi yeni bir harbi hazırlamaktır. Bu kanlı gaye onlara aralarındaki menfaatleri unutturacak kadar kuvvetlidir. Ve belki de çıkaracakları harpte elde edecekleri menfaatlerin, bugün aralarında mücadele etmek suretile kazanacakları menfaatlerden daha büyük olduğunu düşünmektedirler. Binaenaleyh, emperyalistler arasındaki bu menfaat zıddiyetleri bugün için ikinci plânda olmakla beraber, böyle bir şeyin mevcudiyeti de hiç bir zaman unutulmamalıdır.

S O N

Bizde devletçilik nasıl başladı, nasıl bitti ?

(Baştarafı 3 üncü sayfada)

Yerli sanayii korumak için konulan yüksek gümrük tarifesi hususî sanayi de istifade ederek gelişmeğe başlamıştı. Ufak tefek fabrikalar kuruluyordu.

İkinci Dünya Harbinin patlamasına kadar devam eden bu devre zarfında Türk sermayedarları, C.H.P. nin bu politikası sayesinde, dünya buhranının sarsıntılarında kurtuldular. Bütün dünyada fiyatların düştüğü bir zamanda Türkiyede fiyatları halkın zararına olarak yüksek tutmak suretile kazançlarını devam ettirdiler.

Harbin Tesiri:

Harp yılları devlet sermayesi ve «hususî teşebbüs» için altın yılları oldu.

Yerli ham maddelerimizi kıymetlendirmek ve işsizler için iş temin etmek maksadıyla kurulan devlet sanayii artan harp masraflarını karşılayacak bir gelir kaynağı olarak kullanıldı. Bir gün içinde devlet fabrikaları mamullerinin fiyatlarını dört misli artırdılar

Muazzam vurgunlar sayesinde kısa bir zamanda artan şahıs sermayeleri sanayi sahasına da yayıldı. Her yerde hususî fabrikalar imalâthaneler kuruldu. Bunlar o kadar çok kâr temin ediyorlardı ki bir kaç sene içinde fabrikalarının bedellerini çıkartmaları mümkün olabiliyordu.

Biz burada devlet fabrikaları ile hususî fabrikaların harp yılları içindeki bu vurgunculuklarını ve bunun emekçi yığınları üzerindeki tesirlerini inceliyecek değiliz. Bunları bilmeyen yok zaten. Onun için geçiyoruz.

Harp Sonrası...

Harpten sonra, 7 Eylül kararile yapılan muvakkat enjeksiyona rağmen harp yıllarındaki vurgunlar devam edemedi.

C.H.P. nin Amerikanın arkasına takılarak serbest ticaret prensibini kabul etmesi ve memlekete imal edilen bir çok malların ithaline müsaade etmek zorunda kalması sanayi için büyük bir darbe oldu. Bir çok kimseler fabrikalarını kapatılar. Yerli sanayiın korunması hususunda yapılan teşebbüsler hiç bir netice vermedi.

Bu durum karşısında devlet fabrikalarının da istikbali karanlıktı. Serbest ticarete daha ileri gidildikçe - ki gidilmesi kabul edilmişti - bu fabrikaları kapatmaktan başka çare yoktu.

Yegâne çare ne olabilirdi?

Bu güne kadar büyük emeklerle ve bedeli halkın sırtından çıkmak suretile vücutte gelmiş olan, büyük bir işçi kitle-sini az çok geçindiren yerli sanayi nasıl korunabilirdi? «Serbest piyasa» denilen dolar piyasasından ayrılmak ve fabrika mamullerinin fiyatlarını düşürmek suretiyle. Fakat bunu yapabilmek için yeni bir dış politika takibetmek lâzımdı. Halbuki Halk Partisi ile Demokrat Parti bu yolu «sureti katiyyede» kapatmış bulunuyordu.

Memleketin felce uğramış olan iktisadî hayatına bu sırada bir yardım (!) eli uzandı: yabancı sermaye, daha doğrusu Amerikan sermayesi. Bu sermaye memlekete gelecek fabrikaları işletecek, yeni yeni fabrikalar açacak, iktisadî hayatı canlandıracaktı (!).

Fakat bir iki, şartı vardı: Evvelâ serbest ticaret. Bütün yerli sanayii koruyan kayıtların, tahditlerin, gümrüklerin kaldırılması. Sonra: Yabancıların elde ettikleri kârları serbestçe mmeleketlerine götürmeleri. Ve en son olarak: Devletçiliğe bir son verilmesi ve her hangi bir şahsî teşebbüsün devletleştirilmeyeceğine veya devletleştirildiği takdirde bedelinin derhal verileceğine dair teminat gösterilmesi.

İşte harpten evvel ve harp içinde beslenip şişen, harpten sonra ise kârları azalan Türk sermayedarları yabancı sermayenin vaatlerine olanca kuvvetleriyle sarıldılar. devletçiliğe saldırdılar. Meşrutiyet devrinin «şahsî teşebbüs» «serbest rekabet» sözleri yeniden canlandı. C.H.P. diktatorasından ve bu diktatoranın devlet sanayi mamullerini halkın zararına olarak fazla fiyatla satmasından şikâyetçi olan halk da bu hareketi destekledi.

Simdi ne olacak?

Bu tazyik Halk Partisinin yıkılmasına ve yerine Demokrat Partinin geçmesine sebep olan âmillerin başında gelir.

Demokrat Parti iktidara geçer geçmez devlet fabrikalarını satışa çıkaracağını ilân etti. Henüz bu satışın şekli ve şartı belli olmamakla beraber sermayedarlar bu teşebbüslere para yatırımağa hiç de hevesli görünmüyorlar. Bir sermayedarın, dünyada fiyatların düştüğü bir devirde, gümrük duvarlarının himayesinden mahrum geri bir memlekette sanayie para yatırması için deli olması lâzım.

Yabancı sermaye, yani Amerikan sermayesi bu fabrikalara para yatırır mı?

Türkiyede madencilik, meyvacılık, konservencilik ve balıkçılık gibi toprak ve su mahsullerini basit bir şekilde işleyen sanayiden başka hiçbir sanayii ekonomik bulmayan yabancı sermayenin bu işe heves edeceğini sanmıyoruz. Türkiyede işçi yövmiyelerinin ucuzluğu onların iştahlarını çekse bile onlar dokumacılık, demir, v.s. gibi sanayie para yatırmıyacaklardır.

Bizim sermayedarlar da ancak onların gösterecekleri ve iştirak edecekleri teşebbüslere para yatırmak taraftandırlar. Bugün yalnız onların önderliğine itimat etmektedirler.

O halde devlet fabrikaları ne olacak?

Olacağı şu: Demokrat Parti bu fabrikaları satışa çıkardığı takdirde bunlara talip çıkmayacaktır. (yalnız güya satılmış gibi yapmak, şirketlere devredilmiş hissini vermek tabii mümkündür) Demokrat Parti bugünkü şartlar altında devlete hakikîten bir yük olan fabrikaları elden çıkarmakta ısrar ederse bunları kapatmaktan başka çare bulamayacaktır. Bu suretle binlerce işçi açıkta kalacak açlığa ve sefalete mahkûm olacak ve Türkiyenin sömürgeleşmesi bu suretle tamamlanacaktır.

«Hitler» geri memleketler sanayii bırakmalı ziraatçi olarak, kapitalist memleketlerin sömürgesi halinde kalmalıdır» diyordu. Hitler bunu yapamadı fakat Truman Amerikası bunu tahakkuk ettiriyor.

Bu suretle emperyalizm aleyhtarı bir istiklâl savaşının devamı halinde başlayan sanayileşme ve devletçilik, istiklâlden sonra sanayiden vaz geçmemizin zarurî neticesi olarak tarihe karışmış bulunuyor.

Barış davamız

(Baştarafı 5 inci sayfada)

ze ne verecektir? İşçimize işsizlik, yahut ağırlıktan ölmeyecek kadar gündelik; cılız sanayicilere ve müteşebbislere iflâs; orta sınıflara bütün takatsizlik, küçük, orta topraklı köylüye ırgat; ırgata açlık ve bütün millete modern silâhların ve atom bombalarının altında ölüm. Bugün çıkacak bir savaş, hattâ hem yenen, hem de yenilenler için hazırladığı o korkunç akibetle bu savaş cephesine dahil olan yerli, geri zümrelerin de elinde avucunda bir şey bırakmayacaktır. Fakat onlar iplerini teslim ettikleri Anglo - Amerikan emperyalizminin menfaati ve nüfuzu karşısında ellerinde tuttıkları memleketin kaderi üzerindeki şahsî teşebbüs kabiliyetlerini, böyle korkunç bir neticeyi bile düşünemeyecek kadar, gittikçe kaybediyorlar. Devlet ve idare mekanizmasının stratejik noktalarına yerleşen Anglo - Amerikan emperyalizminin ajanları önünde mezbahaya sürüleceklerin teslimiyetini gösteriyorlar.

Fakat yükselen bu kapkara savaş cephesini görüp barış ve memleket hesabına ümitsizliğe kapılmamak lâzım. Son tarihi günlerini yaşıyan, devrini tamamlamış unsurların kurduğu bu cephenin yalancı büyüklüğü karşısında hemen bütün milletimizin, emekçi ve mazlum halk kitlelerimizin menfaatiyle temelli ve köklü anti emperyalist, milli bir cephe yükseliyor: Barış cephesi.

Yaratılan hiyle, baskı, yalan, tezvir sağnâğının ardında memleketimizin Anglo - Amerikan emperyalizmine, savaş için atlama tahtası yapıldığını ve böylece bir savaşın hepimize neler getireceğini halkımız gayet iyi biliyor. Ve bu halk kendini ve topraklarını savaş belâsından, atom cehenneminden kurtarmak için bir barış kampanyası yürütecek olan ileri insanların bu davasına katılmakta başka memleketler halklarından hiç de geri kalmıyacaktır. Memleketimizin bütün namuslu insanları, gerçek vatanseverleri elele verir, bu milli davayı kudretle yürütebilirse Stokholm çağrısı en büyük rağbet ve alâkayı halkımızdan görecektir. Esasen halkımız, milli menfaatleri tehlikeye düşmedikçe, o şaşmaz sağ duyusuyla, her zaman barıştan yana olmuştur. Bugün de kesesini, kasasını savaşla dolduranlar halkı barıştan soğutmak, savaş şirin göstermek için halkın sağ duyusunu köreltmeğe ve savaş kaçınılmaz bir vakia gibi göstermeğe çalışıyorlar. Fakat yarın asırda bir çok savaşlara sürüklenmiş, bir çok emperyalist dalaverelere kurban edilmiş, milyonlarca evlâdını Balkanlara, Kafkaslara, çöllerle gömmüş bir halkın barışı bırakıp savaş tutmasına, savaşta kimlerin kazandığını, barışta kimlerin kaybettiğini anlamamasına imkân var mı? Seçimler sırasında köy köy dolaşan bir partici anlatıyordu. Particiler hep bir ağızdan dış politika, dış tehlike, vatan topraklarının müdafaası falan diye konuşurlarken çok ihtiyar bir köylü «Oğullar» demiş. «Vatan toprağı diyorsunuz ya, biz Balkanda da onu midâfe ettik, Filistinde de.. Bi de döndük ki, zati iki arşın toprağımız vardı, bizim bacı midâfe idememiş, ağaya gaptırmış.» Bu halkın bağı daha onun gibi ne kadar çok acılarla yanaktır.

Tekrar edelim: Barış cephemiz emperyalist saldırmıya karşı, doların ve atomun baskısına karşı memleketimizi ve halkımızı koruma cephesidir. Barış davamız, milletçe ve insanca yaşama davamızdır. Barış parolası dostumuzu ve düşmanımızı ayıran mihenk taşıdır.

HASAN DENİZLİ

BARİŞ

BARİŞ

Sahibi ve neşriyatı fiilen idare eden:

Rifat PELVAN

İdare yeri: Ankara Caddesi

İzzettin Han No : 49

Posta kutusu: 54 — Aksaray - İst.

Basıldığı yer: A. DOBRA Matbaası

Abone şartları: Yıllığı 500

Altı aylığı: 250 kuruş

15 Günlük Politika - Fikir - Sanat Dergisi

Fiatı 25 Krş.

BAŞTAN ÇIKARICI

Kore harbinin yazısız hikâyesi



— ARTIK BUNU YUTMAZLAR!

Olaylar karşısında

(Baş tarafı 2 ci sahfada)

D.P. nin nüfuzuna geçirmek gibi bir mahiyet taşıdığı şüphesi belirleniyor.

Bilindiği gibi, İstanbul İşçi Sendikaları birliği ötedenberi C.H.P. nin bir aleti olarak tanınır. Buna rağmen olarak kurulmuş olan Hür İşçi Sendikaları Birliğinde de D.P. nin parmağı görülmüştü. Bu sendika birliğinden İhsan Altınel son seçimlerde D.P. listesinde yer alarak milletvekili olmuştur. Tekstil sendikalarının birleşme teklifinin yapıldığı toplantıya Altınel de katılmış ve yeni çalışma bakanı namına işçilere vaatlerde bulunmuştur.

C.H.P. NİN GENEL KURUL TOPLANTISI

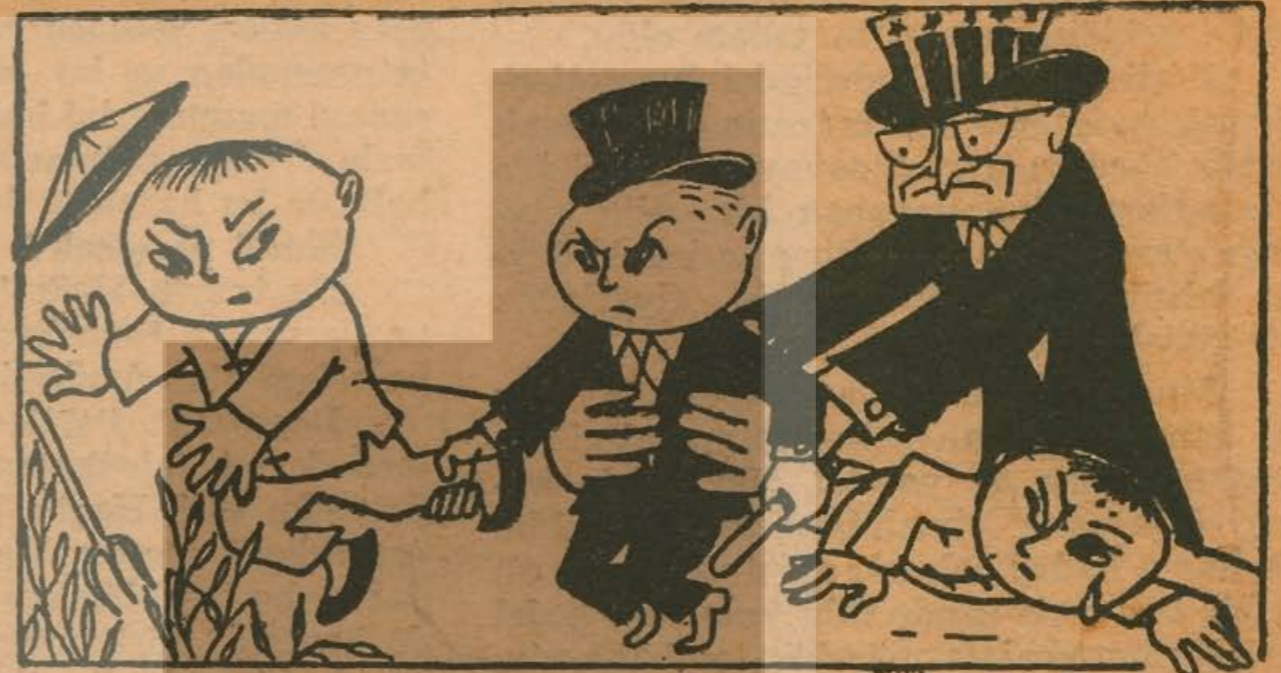
C.H.P. kurultayı son seçimlerde mağlûbiyetin sebepleri üzerinde duracak,, hâdiselerden ders almaya ve

partiyi islah etmeye çalışacak sanılabiliirdi (halbuki C.H.P. de bu direyet olsaydı, 27 sene o gittiği şekilde gider miydi?) Kurultay hiç bir şey olmamış gibi toplandı. yine parti uzun uzun övüldü, memleket siyasi hayatındaki ehemmiyeti belirtildi. İnönü küçük bir muhalefet partisinin başkanı gibi değil de, yine bir devlet reisi edasıyla konuştu.

Bu arada, başlarında Reşat Şemsettin Sirer ve Şevket Raşit Hatiboğlu olmak üzere Anadoluçu faşist grup yanlarına daha başkalarını da alarak bir broşür yayınladılar. Yeni yeni taraftar kazandıkça bunların ad ve imzalarını ilâve ederek, broşürün yeni tabularını çıkardılar. Parti de kuvvetli bir hizip yaratacak ve parti mekanizmasını ele geçireceklerdi. Zaten vaktiyle C.H.P. ye «kaleyi içinden fetih» için gelmişlerdi.

Af kanunu Değil, Tecil kanunu

Eski hükümet son günlerinde af



konunu Meclise egtirdiği zaman Demokratlar pek hevesli ve gayretli görünmüşler, kanunun genişletilmesini ileri sürmüşlerdir. Halbuki şimdi kendi getirdikleri kanun tasarısı eskisinden de daha dardır. Bir af kanunundan siyasi mahkûmların is-

tisna edilişi görülmemiş şeydir. Af ilanı bilhassa siyasi mahkûmlar içindir. Sonra bir de bir « cürmün tekrarı» maddesi koymuşlar. Bu suçların affı değil, tecil gibi bir şey oluyor.